

MAGYAR NŐK LAPJA

Boldog új évet!

1940 Január 1

Függöny hálószobába. Beszerezhető a M. U. L. Kézimunkaboltjában.

BOLDOG
ÉS
ÖRÖMTELJES
ÚJ ÉVET
KÍVÁN
A
MAGYAR NŐK LAPJA
SZERKESZTŐSÉGE
ÉS
KIADÓHIVATALA

MAGYAR NŐK LAPJA

II. ÉVFOLYAM I. SZÁM

BUDAPEST, 1940 JANUÁR 1

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Postakártyaképzőtári csekkszámja: 20.334. Előfizetési ár: Magyarországon egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 24 P, félévre 12 P, negyedévre 6 P. Belgiumban, Franciaországban, Németországban, Svájcban és Olasz-

S Z E R K E S Z T I
PAPP JENŐ

országban: egész évre 30 P, félévre 15 P, negyedévre 7.50 P. Szlovákiában: egész évre 180 Ks., félévre 90 Ks., negyedévre 50 Ks. Romániában: egész évre 900 lei, félévre 450 lei, negyedévre 250 lei. Angliában és Amerikában: egész évre 40 pengő, félévre 20 pengő. Egyes szám ára 80 fillér.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 7. II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 18—73—42

„Hozz rá vig esztendő!”

Irtó Papp Jenő

A Himnusznak ezzel az egyetlen sorával kívánunk boldog újévet a Magyar Nők Lapja minden igaz barátjának és hűséges hívének. Messze járunk mi már attól, hogy higgyünk a Szilveszter-éjszakai pezsgőzés gyógyító erejében. Még attól is messze vagyunk már, hogy a világ nagyhatalmaira bizzuk tartós boldogulásunkat. Egy rózsás hangulat és egy átvirrasztott, hangos éjszaka nem tüntetik el a földről sem az égnek szegezett ágyúkat, sem a lelkekben fel-felbukkanó aggodalmakat. Szorongattatásunkban egyenesen Istenhez appellálhatunk csak bizalommal, hogy tekintsen le végre erre a világra jó szívvel és fogadjon vissza bennünket újra a maga engedelmes gyermekei közé.

Csináljon rendet köztünk és teremtsen békét.

De azt ne tűrje, hogy megint akadjon egy nagyhatalom, amelyik katonáit ki-nevezi Isten hadseregének és az ő nevében tipor rajtunk keresztül. Esdve kérjük, hogy az igazság százféle értelmezését se tűrje. Véges eszünkkel föl se tudjuk mérni, hogy mi is hát az isteni igazság? Mégis vért ontunk érte. És egyezik-e a népek s az egyes emberek igazsága azzal a legfelsőbb mértékkel, amellyel Isten igazgatja az életet? Kit kérdezzünk meg? Kihez forduljunk és kire hallgassunk ebben a hangzavarban, amely most az ázsiai Csendes Óceántól a La Manche csatornáig viharral tölti meg az eget és a földet. Úgy tűnik fel, — mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim —, hogy ebből a szerencsétlen mai zűrzavarból valami pozitívum mégis csak ki fog kerülni. Még pedig diadalmasan. És ez a pozitívum körülbelül az lesz, hogy a küzdelem végén a népek lesújtva fogják megállapítani, hogy nincs elég erejük elviselni sem a hatalmat, sem a szegénységet. Aki nagy és erős, az nyugtalan. Aki szegény és kicsi, az még nyugtalanabb. Az izgalom örökös és állandó kö-zöttünk, soha sincs igazi béke s nem is lehet, mert ilyen a természetünk. Ismerik önök is biztosan a nyugdíjas tisztviselőről szóló bűbájos anekdotát. Fent a királyi Várban, a Bástya-sétány csendes fái alatt az egyik fehér nyakkendős öreg úr találkozik a másik fehér nyakkendős nyugdíjossal és azt kérdi tőle, hogy boldog vagy-e Sándor?...

— Az vagyok én, Józsi.

— Hogy-hogy? ... Van munkád? ...

— De van ám, mert én okos voltam és annak idején, mikor én még hatalom voltam, haza küldtettem a lakásomra két vagón aktát.

Mire megszólal Józsi bácsi:

— Ugyan te Sándor, adj nekem is belőle!

Hát hogyha a passzivitásra kényszerített emberben így él az aktivitás vágya, akkor mit várjunk azoktól, akiknek elemük a cselekvés. Sőt nemcsak elemük, hanem kötelességük és örömük is, még pedig a legnagyobb örömük. S mivel

mi aktívak vagyunk többségben, hála Istennek! — szakadatlanul mozgunk, dolgozunk, harcolunk és verekszünk, úgyhogy semmi reményünk sincs arra, hogy ez a világ megjavuljon. Részleteiben lehet rajta itt-ott enyhíteni valamit, de alapjában soha senki nem fogja tudni megváltoztatni. Ahhoz kell alkalmazkodnunk, hogy a másik is győzni akar s nem akar befeleladni a tétlenségbe.

És ki tud ellenállni azoknak a szent indulatoknak, amelyek nagy tettek ragadják az embert? Fel akarunk emelkedni, el akarjuk érni a csillagokat is és különösen az új év küszöbén rohannak meg bennünket ilyen nemes és végzetes szenvedélyek. Amelyekért élni és halni egyformán érdemes. Ilyenkor még a fatalistákról is lehull a tespedtség, őket is felrizza a zene, a bor, a szerelem. És velünk együtt borzongva és gyönyörködve fürkészik az új év arcát, az új esztendő ködbe burkolt lát-határát, hogy mi van ott, mi vár ott reánk és mit kellene tenni, hogy üs-tökön tudjuk ragadni a magunk szerencsését!

S ebben a bizonytalanságban nincs más, akihez hathatósan fohászko-hatnánk, mint az Isten. Hozzá sirt fel a költő is, mikor Himnuszt írt erről a népről.

Szuronyoktól, aranytól, vértől és vastól elfordította tekintetét, meg-kereste népe feje fölött az egyetlen igaz Istent és Hozzá kiáltotta fel: — Hozz rá vig esztendő!...

Nyíró József

A MADÁRVIVŐ EMBER

Kiosztották az új vágteret, s még alig pitymallott, az egész falu fajegyezni ment. Izgalmas versenyfutás a fajegyzés. Ki nem siet, lemarad. A bizottság ugyan ki-nyíllazta mindenkinek a részét, de ha idejében ott nincs az ember, a szomszédok a szélső fákat eljegyzik.

Alig virradt, már 5—600 fejszés ember lábolta a méteres havat az erdő felé. Kiló-méter hosszat tartott a rajvonal, ahogy fejszenyélre támaszkodva, verejtékezve törtettünk előre, sötét hegygerinceken mászva, hófúvásokban gázolva, fák kö-zött csörtetve. Órákig tartott ez a harc a hóban gőzölgő testtel, párolgó szájjal. Aki nem bírta, lihegve kiállott a sorból. A többi némán feszült neki az úttalan havas világnak.

Engem már az indulásnál az élre eresztettek.

— Indítson, tekintetes úr!

Még jól is esett a tiszteletadás. Eszembe se jutott a ravaszságuk, hogy csak az útát töretik velem. Mikor lankadtam, még jobban biztattak:

— Szorítsa, tekintetes úr!

A tüdőm repedt meg, szívem a torkomban lüktetett a kimerültségtől, de övig gá-zolva a hóban, tovább erőltettem a dolgot.

Hosszúmező derekán mégis ki kellett állnom. Vörös káprázatban úszott szemeim előtt az egész mindenség. Kacagva rohantak el mellettem az emberek. Vén, kor-hadt cserja volt fölöttem. Egyikük ránézett s azt mondta:

— No! Megérkezett a tekintetes úr?

A másik megtoldotta:

— Fájn nyilat kapolt, s nincs is messze!

— Úgy-e, hogy az ágyat várja! — tréjált a harmadik.

— No, csak hagyja ránk, mi megjegyezzük a fáját! — lépett el mellettem a kö-vetkező.

Tréjáltak, kacagtak, örvendtek.

Hátamat az öreg fának vetve, körülnéztem, s akkor láttam meg a kicsi madár holttestét a havon! A levegőben fagyott meg, s úgy hullott alá egy utolsó rémült jütyöntéssel. Lábacskái már megfeketedtek s a kis színes testecske csonttá ja-gyott . . . Drága kis dalkoporsó.

— Mit csinálnak veled? — tartottam szánakozva a tenyeremen.

Ebben a pillanatban jutott eszembe, hogy kipróbálom a madárka holttesttel az embereket.

Az előre tört ösvényen távolabb vittem, s letettem a hóra, az emberek útjába. A fa alól pedig figyeltem a sorsát.

Már jött is a szakadozott embervonal. A porrá dermedt hó füstölt a lábuk alatt és jégcsapok fityegtek a bajszokról.

Az első ember, ki megtalálta a madarat, megállott, felvette, fejcsóválva megnéze-gette és sóhajtvá újra visszatette a földre:

— Szegény kicsi madár, hát megfagyttál!

Nyomában haladó társa közömbösen jegyezte meg:

— Azon nincs mit csodálkozni, komám! Ha a tél így tart, münköt is megesz a fene!

A következő ember a fejsze nyelével tovább lökte a madárhullát és szóltalanul to-vább ment.

Utána egy legény baktatott. Meglátta a madarat, kilépett a vert ösvényből, fel-vette a holttestet, leszakította félszárnyát, sapkájához tűzte a színes tollakkal kijelé, a testecskét visszajuttatta a földre, s félrebillentett főveggel rekedten dü-dölt a félbehagyott nótát:

„Hogy tudja meg az a híros dáma,

Hogy én többet nem járok utána . . .“

Percek teltek el.

Új emberek érkeztek.

— Netene! Egy megfagyott madár!

Kézdí Jóska utána nyúl és beteszi a zsebébe.

— Jó lesz a leánykának jádzeni!

És elhaladnak, nagyokat kacagnak a Gyerkó Lázár tréjáin.

— Tartson velünk! — szól hozzám Antal Mihály.

Veszem a fejszemet és ismét beállok a sorba.

Pár lépéssel beérem a madárvivő embert. Lehorgasztott fővel dűledezik előre. A nyomába furakodom és némán taposok a havat. Nagy darab ember, a széles hátától alig látok előre.

Az utolsó kaptató van hátra. Még csak ezt a bérceket kell megmászunk, s ott va-gyunk az erdőben. Lihegve kínlódunk felfelé. A szó elül, szükségem van minden lélekzetre.

Egyszer csak látom, hogy a madárvivő ember elbotlik és csak nehezen egyene-sedik fel. Sápadt, s a sapka peremén kiverte a verejték. Alig bír ingó lábán meg-állani. Még pár lépést erőlködik, s aztán ingadozva leomlik. Az emberek meg-hökkenve emelik lábra.

— Téged mi löle, Jóska?

A madárvivő ember válasz helyett be-nyúl a zsebébe és iszonyodva elővonja a madárkát.

— A madár az oka! — lihegi. — Ez fárasztott ki. Nem bírom tovább! Megűtközve álljuk körül.

— Vegyétek el tőlem, hogy ne es lás-sam!

Annyi lelkiereje sincs, hogy eldobja magától, mások meg babonásan hűzód-nak a rejtelmes kis holttesttől. Magam nyúlok utána.

— Te tám megbolondultál, Jóska! Miért volna neked olyan nehéz ez a semmi kis madár? . . .

A nagy, erős ember, aki akármelyik ökörnek kitekeri a nyakát, csak int, hogy hagyjanak békét neki.

— Beteg vagyok.

— Ammá más! — nyugszanak meg a társai.

Pár pillanat alatt, úgy ahogy rendbe jön az ember, felveszi a hóba esett fej-szét, s tovább cammog.

— Miféle betegség lehet? — kételked-nek az emberek. — Nincs az a madár megmérgezte, s az hatott át a vé-redbe? Ilyen madarakkal szokták mér-gezni a vadászok a rókát. Strichnint tesznek a szárnya alá.

— A lehet!

— Dehogy, — mondok ellent. — Egy-szerű hegyi betegség fogta el.

Mire megmagyarázom, hogy mi az a hegyi betegség, fel is érünk a hegyre és megállunk „szusszanni“. Önkéntelen tör elő bennem az elragadtatás.

— Milyen szép! . . .

Köröskörül gyönyörű fehér téli világ. Hatalmas fehér erdők húzódnak, amed-dig a szem ellát és tova, valahol a vég-telenben beolvadnak a jeges felhőkbe. A láthatár tetején a nap hideg aranyos fénye ömlik szét, s a hóval borított fák milliói fölött az összeverődő jég-gyöngyök finom harangjátéka hallszik. A leereszkedett felhők maguk is olya-nok, mintha mérhetetlen ezüst szírték dermedznének a világ kapujában. Milyen jó volna köztük járni, fel-mászni a legmagasabb jégoszlop csú-csára és szárnyra kelve úszni a csodák fölött . . .

Észre sem veszem, hogy az emberek magamra hagynak, s a dermedt erdő-ben már csattog a fejsze.

— No menjünk!

Meglepődve látom, hogy a madárvivő ember nem tágit mellőlem.

— Maga még itt van, Jóska?

— Én itt.

— Akar talán valamit?

— Pár szórnak volna, ha meghallgatná. Lesütött fővel mondja és nem tudja, hogyan kezdjen hozzá.

— A madár miatt — nyögi ki végre.

— El kéne, hogy temessük.

— Magam is azt akarom.

— Éppen azért . . . Szeretném megkér-teni, hogy embőr képiet el lehetne-e temetni.

— Embér képében? — lepődöm meg. — Abba! — döngi Jóska, s mindjárt meg is magyarázza. — . . . Mert tudja-e, úgy volt, hogy a harctéren volt nekem

egy testi-lelki jó komám, akivel megesküdünk, hogy akármelyikünk el fog esni, a másik a testit temetetlen nem hagyja. Ez Dorna-Vatra körül volt, s éppen ilyen nagy télben. Járóbe küldtek ki mindakettőnket. Valahogy a ködben eltévedtünk, s egyszer csak szólni kezd a jegyver: „Pak-pak“, s úgy lövik mejbe az én barátomat, hogy abba helybe jelfordult. A hátamra kapom, s megjutamodom a holttestivel. Éppen egy olyan hegyen kapaszkodom fel vele, mint ez, amelyiken feljöttünk. De jülyölt a golyó, s egyszer csak látom, hogy kerítenek be a muszák. Nem vót mit csinálni. A barátomat behajítottam egy szakadékba, s én valahogy megmenekedtem.

— Ertem, Jóska! — mondom csendesen. — Itt a hegyen a kicsi madárról eszébe jutott a barátja. S úgy érezte, mintha a madár helyett az ő holttestét vinné.

— Úgy éröztém! — válaszol az ember, mintha eskü-mintát mondana.

— És fáj a lelkiismerete. Meg kéne nyugtatni.

— Meg kéne nyugtatni.

— Akkor jöjjön velem, Jóska!

Félrevonóulunk az erdőbe, ahol nem jár ember.

Kezébe adom a madárka-testet, de az én emberem megdöbbenve torpan hátra.

— Ezt pedig hozni kell, mintha az ő holttestét cipelné.

Pár lépést szóttanul haladunk. A hátam mögött a madárvívő ember egyszerre magyarázni kezdi a cselekedetét.

— Tudom, hogy a tekéntes úr pap volt s az én barátom a maga vallásán volt. Hát ezért...

— Helyesen tette, Jóska!

Lépkedünk, túrjuk a havat. Minden mozdulatra a fák puha, fehér, szent tisztaságot hintenek fejünkre.

— Talán itt! — mondom.

— Ez jó hely! — bólint az ember is.

Igazán szép hely. Madárnak való sűrű bokrok, jégszalagok, zúzmarafészkek, dús téli pompa, az örök halál nyíló virágcsokra.

— Mindkettő: az ember is, a madár is meg fog nyugodni itt! — biztatom. —

Ennek a szép bükkfának a tövébe ássa a sírt!...

Csizmával, kézzel, testtel gyúrja szét a vastag havat, majd felemeli fejszjét és belezuhinlja a fagyott földbe.

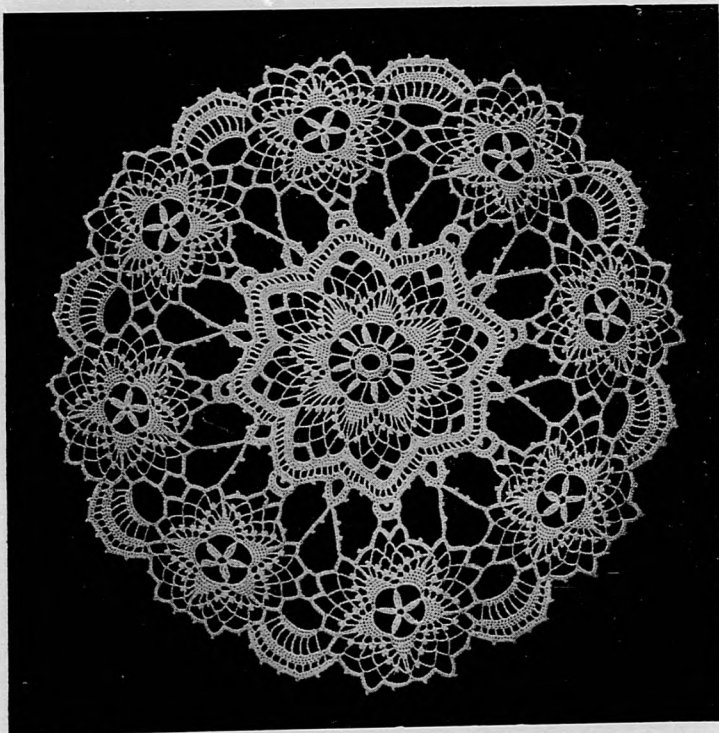
Fejszével ássa a sírt. Jó mélyet, hogy a vadak ki ne kaparhassák. Cseres és fekete az ábrázolja, mikor ismét kiegyenesedik. Csak bólintok, hogy jól van. Most a madárkát elhelyezi, hogy a behúnyt szemei és görbedt cérnalábacskái a mennybe nézzenek...

Megállunk fölötté. Mind a ketten le vesszük a fővegünket.

— Hogy hívják?

— Pétörnek. Boga Pétörnek... A nyolcvankettősöknél szolgált...

Csend. Erdő. Gondolat. A kezem meglendül. „Requiem aeternam dona ei Domine et lux perpetua luceat ei...“

Horgolt díszterítőcske (27×27 cm méretű)

Kozocsa Mihályné terve

Én Édesem, lepergett az óra... Öt perc múlva tizenkettő! Új esztendő mesgyéjén állunk. A régi már indul és homály alá merül, mint az a sok-sok millió esztendő, mely eltűnt az időkben, mint egy-egy nagy, sóhajszállító szekér...

Igen, az esztendők hozzák és viszik el az emberiség szívét, sóhaját. Mennyi fájdalom és szenvedés fér el azokon a láthatatlan kocsiokon! Nagy világtörténelmi események, nemzetek küzdelméi, népek családásai, a nyomor ezerarcú vívódása, a szerelem milliózengésű s mégis örök-egy tragédiái, édesanyák szenvedése, a bűn fekete lélek-útvésztoi, árva könnye, a pókhálóban vergődő bogárka zümmögése, le az eltaposott fűszálak jaiszavói, nagy, robbanó eszmék, villámlásos igazságok, kacagó becstelenségek, szélzúgás, harmatcsepp, minden, de minden ott van azokon a láthatatlan gyászszekereken! Ezer és ezer, millió és millió az idők végtelen országútján. És ez az utolsó a többi száz és száz millió ember bánatával a mi fájdalomunkat is elviszi...

Nézd, milyen könyörtelen törvényszerűséggel halad az óramutató! Még három perc! És akkor fölújong a világ: új esztendő! A régi meg indul. Ó, mekkora szekér! A földtől az égig ér. Úl rajta Szilveszter apó. Pattint az ostorával, s nekirugaszkodik tizenkét lova, a tizenkét hónap: három tél-fehér, három rög-barna, s az a hat áldott, kalászhajú sárga meg rézderes... Halihó!

...A világ egy esztendővel gazdagabb megint! Mert a szenvedés a világ kincse. Amit a lopó el nem lophat, vagy a rozsdá meg nem emészthet. A szenvedés az egyetlen igaz érték, ami az óesztendőből, mint fájó emlék, ám bölcs tapasztalat, a homlokunkon megmaradt...

Viszi már az idő-szekér a világ milliórdnyi bánatát, hogy beszámoljon a Teremtőnek... Viszi a miénket is. Mekkora teher! És elszomorodik az Isten arca odafent, a szekérbontáskor arra a nagy, fekete batyura tekint.

És az Úr bólint csendesen...

Tizenkettő! Egy másodperc, kettő, három... beperrenő gyöngyszemek a Szerencse szitáiába... Megérkezett az új idő-szekér! Úl rajta Sors kocsis. Ki tudja, mit hozott? Csituljanak el lelkünkben a fájdalmak utórezgései s teljék meg reménységgel a szívünk! Bölcsesség a politikában. Igazság a törvénytevésben. Megértés a pártok között. Béke a családban. Hódolat Istennek. Kenyér az éhezőknek. Lakás a hajléktalannak. Pártfogás az özvegy és árva számára. Tisztelet az erősnek. Biztatás a csüggedőknek. Elnézés a gyenge iránt s megbocsátás az ellenünk vétőknek. Ezer törekvés, ezer tiszta és nemes szándék. Úr, paraszt, tisztviselő és iparos, pap, törvénybíró, katona, politikus, művész és mindenki, aki magyar, egy munka- és eszmekörben egyesülve, induljon közdelemre az új esztendőben, mely titokzatos batyuiát bontogatja már... Úres a varázs-batyu, nekünk kell megtöltenünk. És tőlünk függ, hogy mivel töltjük meg: áldással vagy átokkal? Ezer áldás! És ti, magyar anyák, tihozzátok legyen legkivált irgalmas az újesztendő! Hozza el nektek az Isten legszentebb ajándékát s a nemzet legfőbb, de legfőbb áldását, tiszta szívetek nyíló bimbóját: az édes bölcsődalt...

A világ legnagyobb könyvbotránya

A múlt század végén, amikor Európa először bizonyult kicsinek az európaiak számára, egy derék tirol házaspár, Max Schuster és a felesége kivándoroltak Amerikába. Azt hallották, hogy a szorgalmas ember odaát meggazdagszik. Ők pedig szorgalmas emberek voltak. Reggeltől estig dolgoztak. Fiukat, aki már az Űi-Világban született, Lincolnnak keresztelték. Hálából Amerika iránt, mely jól bánt velük. Orvost akartak nevelni a fiúból s nagyon fájt nekik, hogy Lincoln az egyetem helyett a kereskedelmi pályát választotta.

— Ha erre a pályára mégy, nem számíthatsz rám, — mondta Schuster papa, keményfeű öreg tirol paraszt s a fiú ezt megjegyezte magának... Anyjára megjegyezte, hogy mikor kis üzlete csődbekerült, felcsapott ügynöknek. Házról-házra járt. Porszivót kint.

Egy napon betévedt egy nagy házba. Befordult az első ajtón egy kis szobába, ahol egy férfi ült íróasztalánál. Hirdetéslevonatokat javított. Fel se nézett, mikor Lincoln bejött, mikor leült az íróasztal túlsó oldalán egy székre. Jó negyedóra telt el, mire így szólt:

— Smith, maga a legnagyobb ökrök egyike a világon...

— Mért a legnagyobb ökrök egyike? — felelt Lincoln, aki ugyancsak negyedórája tanulmányozta a nyomtatott lapot, — ha ezeket a hirdetéseket Smith írta, akkor ő a világ legnagyobb ökre.

Az íróasztal gazdája csak most tölta pápaszemét a homlokára, csak most pillantott fel.

— Ki maga? — kérdezte.

— Lincoln Schuster vagyok — felelt a fiatalember — s egy óra alatt úgy átírom magának ezeket a hirdetéseket, hogy senki sem tud ellentálni nekik...

Ügylátszik Lincoln Schuster igazat mondott, mert néhány hónap múlva az íróasztal gazdájának, Mister Szimonnak üzletlarsa. Egy év múlva könyvkiadó vállalatot alapítanak s ma Szimon és Schuster Amerika első könyvkiadói... Am erre a magaslatra sok szakadékon át vezetett az út. A szakadékok legfélelmeesebbikének a Lowell-eset bizonyult, a fiatal szélhámosnő, aki néhány héten keresztül lázas izgalomban tartotta Amerika kritikussait.

Miss Joan Lowell, a huszonnégy éves szélhámosnő 1925-ben jelentkezett először Szimon és Schusteréknél. Kéziratot hozott, önéletrajz-kéziratát. A vállalat lektora belenézett az életrajzba és így szólt:

— Ez a nő bolond...

E rövid mondatnál többet a kiadók nem is beszéltek néhány évig Lowell kisasszonyról. Neve akkor került felszínre újból, mikor Amerikára ráköszöntöttek a depresszió évei s a gátlástalan publikum irodalom helyett szenzációkban keresett feledést. Sarkkutatók életrajzai, aranyások biográfiái, bandavezérek "összinte" vallomásai milliós példányokban fogytak. A vén afrikai csavargó Trader Horn életrajza vagyont hozott a Szimon-Schuster-cégnek. (Ebből az életrajzból készült s vált világsikerre a film.)

— Keressek csak elő annak a bolondos Miss Lowellnek a kéziratát, — mondta egy napon Schuster, akinek, mióta az öreg Hornot felfedezte, döntő szava volt mindenben.

A kiállat előkerült és szenzációsnak bizonyult. Miss Lowell elmondta benne, hogy tizenhétéves koráig tengeren élt. Egyetlen nő volt apja rozoga kis kereskedelmi hajóján, a Minny Caine-en. Háromszor utazott a rozogant bárkán a föld körül, kétszer ragadták el a hajóról Fidzsi-szigeti benszülőlték, félévig volt a foglyuk. Végig nézte két fehérember skalpolását, végigélte a benszülőlték legrejtettebb ceremóniáit. Gyöngyhalász volt gyöngyhalászok közt s mikor ragály ütött ki a hajón s apja is megbetegedett, maga kormányozta a hajót Borneoból Ausztráliába.

A könyv erősségei a megkapó tengeri részletek voltak: viharok, kőléptemadások, cethalászatok...

— Hihetetlen, micsoda szakértelemmel ír ez a fiatal lány hajózásról, tengerről! — kiáltott Schuster, mikor elolvasta a kéziratot, de azért a biztonság kedvéért elolvastatták a Lowell-művet tengerészeti szakértőkkel is.

A szakértők mindent helybenhagytak...

— Második Trader Hornot fogtunk — ujjongott Schuster s felháborodva utasította el egyik barátját, aki többször kerülte meg hajón a földet, elolvasta a kéziratot s így szólt:

— Miss Lowell annyit ért a hajózáshoz, mint ökr a zenéhez.

— Összehozom veled, akkor beszélj! — felelt Schuster. — Ez a lány olyanokat fog neked mesélni, hogy szemed-szád eláll...

— Hazudni könnyű, — felelt a barát, — hajót kormányozni nehéz.

— Az lehet, de ez a lány hajón született, a legborzalmasabb viharban, a Jóreménység-fok és az Elefántcsont-part között hozta világra anyja s bele is halt szegény.

— Te pedig tönkremégy miatta — felelte a barát. De Schusteren nem fogott az intés. A könyv megjelent. A kiadók maguk írtak hozzá előszót, s öles reklámon hirdették minden újságban, moziban.

Az első kiadást két hét alatt szétkapkodták, bár a kritikusok hűvösen bántak a Lowell-művel s óvatosan hivatkoztak a két hajózási szakértőre, akik helybenhagytak mindent, ami szakszerű a könyvben.

De egyszerre megszólalt Amerika legtekintélyesebb kritikusa, — a klasszikus tenger-író: Joseph Conrad felfedezője — és hosszú cikkben bebizonyította pontról-pontra, hogy Joan Lowell könyve tele van a legotrombább hibákkal, úgy földrajziakkal, mint tengerészetiakkal. Kizárt dolog, hogy a Fidzsi-szigeteken járt, hogy maga kormányozta apja hajóját, hogy vihart látott a tengeren.

Szerencsére Schusternek régi barátja volt az a szerkesztő, akinek lapjában a cikk megjelent... vagyis megjelent volna... ha az utolsó percben ki nem emelik a nyomdából, s nem figyelmeztetik a kiadót, mi készül.

Joan Lowell elfogult kiadója nem hitt azonban a kritikusknak.

— Beszélien Joannal — üzenté neki, — vizsgáltsa le elfogulatlan zsüri előtt...

— s csakugyan a leghíresebb kritikuskokból és szakértőkből álló zsüri előtt megjelent Lowell kisasszony, aki azt hitte, tisztelgetésre rendezett tédra hívják.

A hajdan oly félnék, kopott vidéki lány most talpig hermelinben jelent meg (az első kiadás honoráriumának birtokában), s alig állt szóba a kritikuskokkal.

Mikor azonban észrevette, hogy vész-bírósg előtt áll, megszeppent. A kérdésekre, melyeket a szakértők intéztek hozzá, ostobábbnál ostobább válaszokat adott, majd végül, mikor már kétségbeesetten szorult a hurok nyaka körül, az örk női kibúvóhoz menekült: sírva fakadt.

A kiadók másnap lefűjték az estélyt, melyet tízezer dolláros költséggel egy Newyork előtt horgonyzó nagy hajó fedélzetén akartak frónójuk tisztelgetésé adni s visszavonták a legnagyobb irodalmi díjak egyikére felterjesztett Lowell-könyvet.

Bár a vészbírósg ítéletét mély titokban tartották, a közönség mégis tudomást szerzett róla. Egy élelmes riporternő pedig költséget, fáradságot nem kímélve, felkerekedett, elutazott azokra a helyekre, melyeket amerikai tartózkodásiként nevezett meg Joan szenzációs könyvében.

Útjáról érdekes okiratokkal tért haza. Az okiratok ellentmondást nem tűrően bizonyították, hogy Joan tizenegy éves korában került először apja hajójára.

Egy évig élt szüleivel a tengeren. Szélid ausztráliai kikötőket jártak. Annál többet élt azonban Kaliforniában, ahol vándorszínész-társulat szubrettje volt, tizenhétéves kortól huszonhárom éves koráig. Ami pedig a Minny Caint, a sokat-hánytatott hajót illeti, biz az sosem volt Joan apjé, s nem is égett el a tengeren, — mint Joan írta. — Vigan himbálódzik egy kaliforniai kikötőben s várja, hogy megföldozzák.

Mikor a cikket elolvasták, összenéztek a kiadó-társak.

— Tönkrementünk — mondta Szimon.

— Tévedsz, barátom, most fogunk meggazdagodni. Iserem Amerikát, — felelte Schuster és igaza volt. Joan Lowell könyve tíz kiadást ért meg s az írónő azért nem keresett többet ötvenezer dollárnál, mert a botrány kitörésekor eltűnt, mint a kámför.

Bácskai Magda

Halljátok?

Az Isten szárnyakat adott.
Felveszem hosszú, fehér ruhám,
kibontom hajam,
most angyal vagyok.
Az Isten szeret engem,
haronát is kapok.
Repülni kezdek
és haronázok.
Halljátok? ...

Herendy Éva

HUNYADY SÁNDOR

Szilveszteri aranytanács

Jancsi és Pista diákok voltak és együtt laktak a finom, régi egyetemi város egyik hónapos szobájában. Jancsi jogász volt. Pista orvosnak készült. Mind a kettőnek más vidékről érkeztek a tandíjra, kosztra, kvártélyra küldött pénzesutalványok és az elemzési csomagok. Jancsi mamája remek süteményeket küldött. Hazai kekszket a teához, időálló mézes puzsdliket, húsvét táján olyan diós és mákos patkókat, hogy hetekig tele volt illatukkal a diákszoba.

Pista családja egy szép kis kerek középbirtokon gazdálkodott, úgy aztán a pakkjai is falusiabb jellegűek voltak. Bennük volt a falu, a gazdaság, rubinszínű sonkák, citromos kolbászkok és mazsolás, májas hurkák alakjában, amelyek olyan ravaszul készültek, hogy fagyos-hidegen még jobbak voltak, mint megsülve.

A két fiú testvéri módon megosztozott a küldeményeken. Ettek egymás kenyeréből, kölcsönkértek egymás pénzéből, hordták egymás nyakkendőjét és jótálltak egymásért a szabónál.

El sem lehetett volna őket választani, úgy össze volt keveredve minden helmjük a közös szekrényben. Még jó, hogy külön fogkefjük volt, de már együgyűen szappannal mosdottak. Féltekenyen ellenőrizték egymást, hogy melyik tékozol jobban a közös otkolonos-flaskóból.

Természetes ezekután, hogy a két diák egy és ugyanazon leányba volt szerelmes, akit Juliskának neveztek. Juliska tizenkilenc éves volt, szőke és barnaszemű. Abból az aranyos magyar fajtából, amelyet hiába terrorizál a nevelés, nem tud megtanulni franciául, nem szeret belé a klasszikus zenébe, mégis megvan vidáman, feszesen, „félkövéren“. Negyvenéves korában úgy siet be az ilyen a konyhából vendéget látni, hogy csupa túzláng az arca, nincsen ennél szebb festék aszszonyi arcon.

Juliska úgy fogadta az udvarlót, mint a virág a méheket. Mindkettő egyformán kapott mosolya mézéből. A szíve egyszer jobbra hajolt, máskor balra fordult. A cukrászdában is nehéz dolog a torkos gyerekeknek választani a dobos meg a krémes között, akik „súlyra“, kedvességre egyformák, csak a cifrázásuk különböző. Jancsi volt a magasabb, simább, ügyesebb, nagyvilágibb. Ő táncolt jobban, hegedülni is tudott. De Pistában több volt az őseredeti tűz, ha mosolygott, két kedves kis gödröske képződött fiatal arcán.

A télelji zsúrok alatt a szerelmi rivalizálás csaknem a nyílt ellenségeskedésig fejlődött a fiúk között. Néha úgy összeveszítette őket a féltékenység, hogy szétköltöztek volna, ha ehhez az összekevert fehérmeműszekrény, a kölcsönök és szabók miatt nem valóságos vegytani műveletre lett volna szükség.

Együtt maradtak tehát, örökké gyanakodva és marakodva. Gyűlöltek egymást, azzal az egészséges, naív indulattal, amely olyan tüzes, mint egy tavaszi pattanás a maturáló gimnazista orrán.

Közeledett a Szilveszter. A nagy éjszaka, amelyen van ólomöntés, malac, cigány, tánc, pezsgőből befőtt barackkal. Az ilyen hosszú éjszakán annyi minden történhet. A fiúknak is az a rögeszméje támadt, hogy Szilveszter éjjelen így vagy úgy, de dülőre viszik a szerelmi vitát.

Mind a kettő a patikus házához voltak hivatalosak, ünnepi vacsorára. És Juliska a patikus leánykája volt.

December 31-én esti hat óraker Jancsi az Esplanade-kávéházban dominózott két bölcséssel. Pista odahaza magolt. Hatkor elálmosodott, letette a könyvet és visszapillantott a multba.

Két teljes, álmatlan hét volt a multban, mert Pista egy személyben gyakorolta a szorgalmas diák és a lump diák életét

Alszom egy órát — gondolta. — legalább frissebb leszek az éjjel. Jancsi majd fölver, ha hazajön, az öltözködése lármájával.

De azért óvatosságból fölírta egy ív papírra: „Engem is kelts föl, amikor öltözködni kezdesz“.

A papírt rályukasztotta az ajtókilincse. Kikészítette a szmókingját, meg a lakkcipőjét. Azzal végighevert oldalt a diványon, fejét ráhajította a karjára.

Amikor kinyitotta a szemét, sötétség volt és csönd a szobában. Az ablak négy-szögében látszott a csillagos, téli ég. Nem volt ez az ég világos, a csillagok fényltek kék bársnyán. De mégis volt valami rajta, valami élénk, kobalt szín, ami halálosan megrémítette az ébredő Pistát. Falusi fiú volt. Jól tudta, hogy jelentkezik télen, még sötétben a reggel.

Ijedten felült. Valami papír hullt le róla zizzenve, a mozdulatára.

Meggyújtotta a villanyt. A papír válaszlevél volt a kilincse akasztott cédulára.

„Nem költelek föl, először, mert nem vagyok vekker, másodsor, mert örülök, hogy legalább erre az éjszakára megszabadulok tőled!“

Ezt írta Jancsi! Pista megnézte az óráját. Negyedhét. Nyilván reggel negyedhét. Tehát keresztülaludta Szilveszter egész, régóta várt, boldog éjszakáját, a barátja álnoksága miatt.

Először olyan düh fogta el, hogy nyársra tűzve, sajátkezüleg tudta volna parázson megpirítani a lakótársát. Később mélyen elsomorodott. Fuccs Juliskának. Azóta

biztosan elcsaklizta a gonosz vetélytárs. Fuccs Juliskának és fuccs az ólomöntésnek, pezsgőnek, malacnak, táncnak, cigánynak. Követhet-e el borzasztóbb, bűnös könyelműséget egy diák, mint hogy átlassza Szilvesztert?

Egy percig dühöngött, egy percig szomorkodott. Aztán rájött, hogy irtó éhes az elmaradt vacsora miatt.

Sóhajtvá öltözni kezdett, ha már ki volt készítve, hát a szmókingba. Sóhajtvá öltözött, sóhajtvá mosdott. Bús melódiát bugyborékolva gargarizált a fogmosás után. De amikor a nyakkendőjét kötötte, akaratlanul füttyörészni kezdett. Ki volt pihenve, friss volt, mint a nyúl. Egyéni gyásza fölött elhatalmasodott az „ifjúság“ egyetemes boldogsága.

Most néhány másodpercig csak annak a virslis rántottának és vajás pirítósnak a vágyképe izgatta, amelyet majd be fog vágni az Esplanadában. „Kinyitott-e már a kávéház?“ — gondolta aggodalmasan.

Lent az utcán nagy zaj és elevenség fogadta, bár még mindig sötétes volt a reggel. De hát Szilveszter reggele volt. Az idő ilyenkor megbolondul és a város hajnalra elevenségben veteke-dett egy rendes szombat estével. Kurjongató csoportok jártak összevissza. Gőz és zene dől mindenfelé kávéház és vendéglő ajtaján. Még a frissen hullott hónap is borszaga volt. Pista a kipihent, józan ember fölényével ment az „Esplanade“ felé, a tótágast álló, rézség világban.

Benyomakodott a jégvirágos, forgó üvegajtón.

A kávéház még zsúfolásig teli volt, emberrel, kacagással, visongással, cigányzenével és szivarfüsttel, a pincérek alig tudtak járni az asztalok között.

Pista körülnézett és a szeme káprázn

kezdt. Egy hosszú asztalnál ott ültek a patikusék. Az egész család és összes vendégeik. Hiszen ismeri mindenki azt a rajzasi ösztönt, amely Szilveszter hajnalán elfogja a „privát” helyeken ünneplő társaságokat és az otthoniakkal együtt kikergeti a nagyvilágba, tovább mulatni.

Julikam világoskék ruha volt, a hangján egy kis illedelmes pezsgőspicce érzett, ahogy az asztalukhoz hívta a fiút:

— Né, a Pista! Jöjjön már ide, Pista!

Pista az asztalhoz lépett és bocsánatot kért nevetlen elmaradásáért. Neki fája a legjobban, nem tehet róla.

Nem haragudtak reá. Sőt a diák észrevehette, hogy ha valaki elmarad valahonnan, ahová nagyon várták, az esetleg külön értéket ad a személyének.

Helyet szorított magának Juliska baloldalán. A lány jobbján Jancsi ült. Végkép letörve, elfáradva, részegen és álmosan. A szmóking gallérja teli hajszállal, meg korpával, az arca szürke, a plasztronja horpadt, a könyöke csupa szivarhamu. Most nem volt sem síma, sem fölényes. Nem telt tőle több, minthogy bambán vigyorgott, annak az embernek az erőfeszítésével, aki fél tőle, hogy mingyárt elalszik.

Pista az ébredése pillanatában elhatározta, hogy ott, ahol először megkapja, puhára veri a barátját. De ahogy ránézett, úgy megsajnálta, hogy még egy lanygos „szervusz”-t is odavetett neki. Hiszen ez nem küzdőképes ember. Beteg ez, tönkretette a szesz, meg a fáradság.

Azonkívül érezte, hogy győzött. Ő az a diadalmas, szívó félkorong, amely most magához szippantja a másik felét. Juliska hátatfordított a korpás és szivarhamus, vigyorgó romnak, feléje omlott, azzal az olvadékonysággal, amely nem külső elhatározás, hanem belső kényszerűség dolga. Örökösája szimatolt:

— Jaj, de isteni szappanszaga van, Pista! — mondta rajongva.

— Most mosdottam! — felelte a fiú és hűvös tenyerét rátette a leány kezére, amely riadtan megmozdult, aztán elcsöndesedett, mint egy engedelmes madárka. Csakugyan úgy érezte magát, mint egy frissen öntözött oázis, valami züllött sivatag közepén.

Ha valaki valami fontosat akar csinálni, reggel csinálja! — határozta el magában, már amennyire a szerelem időt enged az általános bölcselkedésnek. Egyre diadalmasabb lett, egyre boldogabb. Szánalommal nézte Jancsit, aki közben elaludt.

Visszamosolygott a patikus barátságos szemébe, olyan családiasan, mintha máris a veje lenne.

— Esküszöm, Béla bácsi, hogy remekül érzem magamat! Ha lesz fiam, örökbe hagyom rá, hogy minden Szilveszterkor reggel hatkor keljen föl, à la Szemere Miklós, amikor már kifulladt a konkurrencia.

MI LEHET BELŐLE?

Írta Éri-Halász Imre

A város lakóit ideges bémület szorongatta. A spártai sereg már a hegy lábánál kígyózott és feltartóztatlanul üzte vissza a város védőcsapatait.

A város falai között maradt férfiak — öregek, vagy fegyverforgatásra képtelenek — tanácskozára gyűltek; hogyan készüljenek a hódítókat fogadására. Az asszonyok szomorúan bujtak össze és felrémlett előttük a félelmetes szó: Taygetos!

Tudták, hogy abban a percben, amikor a spártaiak elfoglalják a várost, a fiaik már nem az övék. A spártai állam a magáénak tekint minden fiúgyermeket, hétéves korában elveszi az anyjától, csapatokba osztva államilag közösen nevelti őket. De jógot formál az állam a fiúgyermek életére már a születés pillanatától. Az újszülöttet megvizsgálják a törzs vénei: ha éptestűnek és egész fejlettnek találják, visszaadják az anyának, ha gyenge és csenevész a gyermek, pusztulásra ítélik. És ahogy Spártában a Taygetos szakadékaiban, úgy tették ki a hódított városokat környező hegyekbe, erdőkbe a fejletlennek talált újszülötteket, hogy ott táplálék híján éhenhaljanak.

Reggelre elesett a város.

A spártai csapatok bevonultak, maguk előtt hajtva a foglyok ezreit. Aztán megérkezett a vének tanácsa is, átvette a város ügyeinek vezetését.

A negyedik napon fiúgyermek születését jelentették a vének tanácsának. Összeültek a vének az aggórán. Eléjük hozták a gyermeket. Kemény vonalú, őszes szakállú fejek hajoltak a csecsemő fölé és csontos nagy kezek tapogatták végig.

— Vézna és betegesre hajlamos — hangzott az ítélet. — Méltatlan az életre. Ebben a pillanatban hangos sikoltással egy asszony törte át az embergűrűt.

— Adjátok vissza a gyermekemet! — kiáltotta és levelette magát a földre a csecsemő mellé. Széthajtotta khitonját, hogy keblét nyujtsa a kapálódzó csöppségnek. De két katona már odaugrott melléje és megragadták két karját.

— Nemes spártaiak, — kiáltotta az öregek felé az asszony — könyörüljétek rajtam! Én szeretem a gyermekemet és szeretni fogom, ha gyenge lesz és beteges is. Vigyáznai fogok rá, óvni fogom minden lépését... Adjátok vissza a gyermekemet!

A vének legvénebbike intett a katonáknak:

— Vezessétek el!

Aztán pedig a mellette álló agghoz fordult:

— Pelides, téged bizunk meg azzal, hogy a gyermeket tedd ki a hegy valamely járattal és rejtett helyére, ahol senki sem akadályozhatja meg a pusztulását.

Az agg Pelides karjára vette a csecsemőt és megindult a hegy felé. Egyszerre az egyik

bokor mögül elébe lépett — a gyermek anyja. Levetette magát a földre és könyöröge szólt:

— Tiszteletreméltó Pelides, — ha ugyan jól értettem dicső nevedet, amelyen társad szólított, — könyörülj meg rajtam és add vissza gyermekemet. Nemesszívű cselekedetért meg fognak jutalmazni az istenek.

— Hogy kerülsz ide? — rivallt rá az öreg.

— A katonák hazavitték házamba — felelte az asszony — és látván, hogy gyenge vagyok még, ágyamhoz vezettek. Én lefeküdtem, majd vártam, míg elmennek, aztán minden maradék erőmet összeszedve, eljöttem utánad. Tudtam, hogy csak ezen az úton jöhetsz és én, aki ismerős vagyok a hegyekben, a rövidleb ösvényen megelőztelek, hogy lábad elé vetve magamat, könyörögjek hozzád a gyermekem életéért.

— Kéj fel a földről — mondta az agg. — A spártaiak közül senki se volna képes így megalázkodni.

— Én nem vagyok spártai, — szólt az asszony csendesen — én anya vagyok.

— A spártai anya — folytatta Pelides — kemény szívvel és modorlatlan arccal nézi, hogy fiát a csapatokban tanúsított engedetlenségért vagy a bátorság hiányáért addig korbácsolják is Artemis oltárán, amíg kileheli a lelkét.

— Ne akarjátok — szólt emelbél hangon az asszony — kegyetlen törvényeket és szívtelen szokásaitokat reánk kényszeríteni. Mi anyák nem nyugszunk soha bele, hogy gyermekeinket megöljétek, betegen, utolsó erőnkkel elhagyjuk a gyermekágyat, odavánszorgunk a hatalmas ephorosok elé és papjaink megátkozzák őket, ha nem adják vissza gyermekeink életét.

— Nézd — mutatott rá Pelides a kisgyermekre — milyen vézna és fejletlen a gyermeked. A karja mindig gyenge lesz a fegyverforgatásra, a diszkoszdobásra. Mi örömd lehet benne? Nézd: a szeme is vaksi, bizonyára a rosszullátás átkával verték meg az Istenek.

— Ha nyomorék lenne vagy vak, nekem akkor is ő lenne a legkedvesebb.

— Makacs vagy és eszelen, a beszéded. És jól tudom, ilyen az egész nemzetségtek. Nem érdemeltek egyebet, mint hogy sorsotokra hagyjunk benneteket. Neveljétek csak fel korcs fiaitokat, legalább bizonyos, hogy a mi egészséges, erős ifjaink mindig igában fognak tarthatni benneteket. Ime: vedd és vidd gyermeked.

Az asszony boldogan nyúlt a gyermek után és ömlötték ajkáról a hálálkodó szavak.

— Nem illet hála ezért — hártotta el az öreg. — Csak ígérd meg, hogy soha nem fogsz megalkodni érte. Mert félj tőle, hogy több szomorúságot, mint örömet fog hozni neked a gyermeked élete során. Vézna testével nem győzheti le társait a birkózásban, diszkoszdobásban, futásban. Nem térhet vissza babékoszorúzottan a nemesi versenyekről. Nem lehet katona, aki diadalmasan igazolja le az ellenséget. Mi lehet belőle? Az asszony oda se hallgatott az öreg beszédére. Mosolyogva szorította magához gyermekét és tovább hálálkodott az aggnak:

— Az ő nevével együtt imámba fogom foglalni a tiedet is.

Pelides kissé megenyhülve kérdezte:

— Mi a neve a gyermekednek?

És az asszony felelt:

— Homeros.

A síró és a kacagó nő

Alkonyat felé érkeztem meg a szállodába. A szoba, amelybe a zöldkötényes szolgál felvitte a kofferjeimet, nagy ötszögű térre nyílt. Vacsora után, mikor felmentem a szobámba, meggyújtottam az éjjeli szekrény fölött a kis csipkeernyős villanylámpát s egy furcsa, régi könyvet kezdtem olvasni, amelyet valaki Bécsen túl a vasúti kocsi hálójában felejtett.

Lefekvéskor, mielőtt elalszom, mindig olvasni szoktam. Elfárasztott az unalmas regény, félbehagytam az olvasást, fáradt kezemben a földig csüngtettem a régi könyvet. Így feküdtem hanyatt és mozdulatlanul a mennyezetet néztem, amelyre a kis villanylámpa feldobálta a csipkeernyő árnyék-arabeszkjeit. Hanyatt feküdtem és a magános hotelszoba mélységesen mély csendje velt körül. A csend a mellemre térdelt és lenyomta a két vállamat, mint láthatatlan birkózó.

... Egyszerre halk, fáradt köhögést hallottam. Csak ennyit:

— Khm ...

Riadtan és tágrányílt szemmel néztem körül. Az emberi hang oly közlőre hallatszott, mintha az ágy alatt vagy a szekrényben lett volna valaki. A köhögés megismétlődött.

Megnyugodtam. A másik szobában köhögött valaki. A falak olyan papírvékonyak az ilyen szállodában, hogy minden parányi hang áthallatszik. Fülelni kezdtem, — hallottam, hogy a nő vetkőzik. Mert női köhögés volt. A két cipője egymásután koppant, mikor lehúzta. A szoknyája suhogott, mikor levetette. Selyemharisnyáját — ezt már csak sejtettem — nesztelenül hámozta le a lábáról. Két arasznyira volt tőlem a nő, csak ez a vékony papírfal választott el bennünket. A tekintetemmel szinte átfúrta a falat és lélekzetemet visszafojtva figyeltem. Vajjon ki lehet, milyen lehet ez az ismeretlen nő alig félméternyire tőlem, itt ebben az idegen hotelben?

Hallottam, amint a nő beledobta magát az ágyba és a ruganyok feljajdultak. Egy percig csönd, — nem tudom, mit csinált ezalatt — aztán halk kis kattanás: eloltotta a villanylámpát. Hánykolódott és sóhajtott. A sóhajtsásából megállapítottam, hogy nem lehet több huszonkét esztendősnél. Csak ifjú nők sóhajtanak lámpaoltás után magános szobában ilyen forrón, ilyen hevesen, szinte fuldokolva, mélyen a szívükre szíva ismeretlen bánatukat. Sokat sóhajtott, nagy bánata lehetett.

— Ki lehet ez a nő, miféle bánat van belül a mellében, mint valami sötét skatulyában?

A képzeletem megrohanta a nőt, ahogy ott feküdt a falon túl az ágyban és mindent meg akart tudni róla. Csak a vékony fal választott el bennünket, mégis egy ismeretlen élet titka és végtelensége.

Most abbamaradt a sóhajzás. Újra csend lett, mintha óriás, fekete bársonyfüggönyöket húztak volna szét nesztelenül. Aztán megint hallatszott valami. Furcsa, makogó hang, szaggatva és tördelve. Elcsendesült, újra kezdődött.

Szent Isten, ez a nő sír!

Meredt szemmel néztem a falat. Most már világosan láttam a nő arcát, olyan világosan láttam, hogy ez több volt már, mint képzelet. Sápadt, alélt arca mélyen a párnába süllyedt, félig kinyílt szeme tele volt homállyal, megoldott színtelen barna haja lecsüngött, szétterült a paplanon. Folyt a könnye, két tüzes csík szántotta az arcát és megégette a párnát, mint a vitriolt. A sírás hangja újra elindult a mellében és láttam a szívét, amint vergődik, vonaglik és ismeretlen fájdalom rozsdás kése van belefeszítve. Olyan erővel rohant rá a fájdalom, hogy jobbra és balra kezdte dobálni az arcát a párnán és vad, forró kínjában eltört a szája.

Szerettem volna a sötét falon át kinyújtani kezemet az ismeretlen nő felé, eltkarni haját az arcából, az arca felé hajolni és megkeresni csüggést kését.

— Ne sírjon... Én nem tudom, miért sír, de higgye el, kérem, nem érdemes sírni... Nem merem megkérdezni magától, miért sír, nem tudom megvizsgálni, én magam is olyan furcsán érzem magamat... de hát miért sír?

Aztán odaát elcsendesült a sírás. Elaludt, de lehet, hogy csak elfáradt, kimerült. Megnéztem az órát: fél tizenegy. Máskor ilyenkor aludni szoktam, most egészen felzaklatva éreztem magam, az ismeretlen nő könnye az én kezemre folyt, ez az idegen bánat hidegen és sötéten farkasszemét nézett velem a falon keresztül. Vajjon mi fáj ennek a hölgynek? ... Nem, — nem lehet szerelem, a szerelem nem így sír. A szerelem sírása boldog sírás, — ennek a hölgynek a sírása boldogtalan sírás volt. Nem tudom. Talán mégis szerelem.

Ez a nő bizonyára rút. Valami testi hibája van. Sántának aligha sánta, mert ezt meghallottam volna, mikor lefekvés előtt egy-két lépést tett a szobában. Talán a keze hiányzik? Szabályosan vetkezett és a cipőjét gyorsan, két kézzel fűzte ki. Bizonyára förtelmesen rút, valami szerencsétlenség után egyetlen nagy sebfordadás lett az arca... Aligha, mert az ilyen emberek csöndesen szomorúak. Púpos!... Púpos nőkben és férfiakban tapasztaltam ilyen vad indulatot. Bizonyára púpos!

... Milyen különös. Hát vajjon balfelől a másik szobában kik lakhatnak?

Fülelni kezdtem. A csend és a magány elszabadítja az ember fantáziáját. Ez a

furcsa madár nem tud maradni a bezárt szobában, átvergődik a falakon. Tizenegy óra előtt megnyílt az ajtó: a lakók hazaérkeztek. Ketten voltak, mind a kettő nő. A vékonyabb hang mamának szólította a vastagabb hangot. Vidámak, jókedűek voltak, színlázból jöttek, az előadásról beszélgettek. Suttogva és visszafojtva, de mégis minden szó áthallatszott. A kislány — tizennyolc esztendősnak mutatkozott a falon át — jókedvű, életrelvő kis fruska lehetett, nem tudott két szót kimondani anélkül, hogy el ne kacagta volna magát. A mozdatai végén mindig ott csilingelt a kacagás, mint kis ezüst csengelyű. Az anyja már lefeküdt, ő még a szobában szaladgált. Hallottam kis meztelen lábainak topogását. Folyton beszélt, folyton csicseregett és a szája a szavak édes mézével volt tele. Vizet töltött, a víz gyorsan kortyogott az üveg nyakán és csobogva hullott a pohárba. A keze megcsuszhatott, mert halkán, vidáman elsikoltotta magát. A hideg víz az ingére loccsant és a vizes ing hűvöse a meleg combjára tapadt. Hogy kacagott rajta! Aztán lefeküdt. Halk kattanás: eloltották a villanyt. A kislány kuncogva fúrta magát a párnák között az anyja mellé, egyik kezével talán a nyakat is átölelte.

Csend lett... Olyan nagy és mélységes csend lett körülöttem, hogy az én villanylámpámból szinte halk zengés-le sugárzott ki a fény.

Egyszer csak a kislány váratlanul, — mintha álmából ébredne — bevezetés nélkül, hangosan kacagni kezdett. Hátravetette magát az ágyban, a kezével kapkodott a levegőbe, és mint zengő gleccser tört ki belőle a kacagás.

— Mit röhögysz? — kérdezte az anyja. — Azt a... azt az embert... — fuldoklott a nevetéstől — ... azt a szemüveges embert nevetem, aki a második felvonásban az ajtó helyett mindig nekiment a sífónak és megütötte az orrát...

— Aludj már!...

A nevetés most a paplan alól hallatszott. A paplan csücskét a szájába dugta, hogy visszatartsa a nevetését. Aztán ez is elhalkult, elcsitult és csend lett. Két néma, árnyakkal teli fal meredt rám: baloldaltól a kacagó és jobbról a síró nő feküdt mellettem. A kacagó kislány — így képzeltem el magamnak — szöke lehet, olyan szöke, mint az arany szalma. Az egész kislány selymes, sugárzó, boldog szökeség. Kis huncut piros szája van és apró fehér égerfoga. A szeme, nagy tiszta kék szeme, túlnálul kék szeme mindig tele van napsugárral és nevetéssel. Most összegombolyodva alszik az anyja mellett, mint a cica és boglyas szöke fejébe még mindig az az ember motoszkál, aki a második felvonásban az orrával az ajtó helyett mindig nekiment a sífónak. Reggel kissé bosszankodva ébredtem. Igazán ostobaság annyit foglalkozni két ismeretlen nővel — falon keresztül.

Délután, mikor lent várakoztam a

hotelfiúra, akit kocsiért küldöttem, egy alacsony, púpos nő haladt el mellettem. Meghökkenstem. Igaz lenne?

— Hol lakik ez a nő? — kérdeztem sűgva a portástól.

— Második emelet 37.

Különös! Én a 36-os szobában lakom, a síró nő tehát megvan! Most már igazán hinneem kell az ösztönös meglátásban. Finom idegrendszer dolga az egész.

Két perc sem telt el: fiatal, szőke leányka siettel keresztül a hallon.

— Nem jött levelem? — kérdezte futtában a portástól.

— Nem, kisasszony.

A kisasszony sietve haladt fel a lépcsőn s amint utána pillantottam, észrevettem, hogy világító szőke haja van. Csak ennyit láttam belőle és a lábát láttam még. A megfeszült selyemharisnya alatt húsának rózsaszínű márványát, amint felsuhant a lépcsőn.

— Hol lakik ez a nő? — kérdeztem megint a portástól.

— Második emelet 35, — felelte a portás és kissé már feddőleg nézett rám. Odavoltam a meglepetéstől! Ime most már megvan a kacagó nő is és valóban szőke, sugárzó boldog, fiatal szőkeség, úgy, ahogy elképzeltem.

Este vacsora után azonnal felmentem a szobámba és olyan nesztelenül lapultam meg, mint a ragadozó, amely prédára les.

Fél tízenegy óraker balfelelől elkezdődött a sóhajtás, azután a fuldokló sírás.

Igy ment három estén keresztül.

És másnap délelőtt az olvasószoza függőnyei mögött csengő kacagást hallottam, amely egy fiatal leányszív tiszta mélyéből csilingelt elő. Azonnal megismertem a kis szőke fruska nevetését.

Félrehúztam a függőnyt és beléptem az olvasószozába.

Elállott a lélegzetem.

A púpos nő kacagott. A vicclapokat olvasta, azon kacagott. Idősebb nő volt vele, valószínűleg az anyja.

Mikor észrevettem, a tenyerébe kapta a száját és ijedten elhallgatott.

Azonnal visszavonultam és valami furcsa kiábrándulást érzem. Elgondolkozva ballagtam fel a lépcsőn és ekkor egyszerre szembe jött velem az a fiatal, szőke hölgy, akit képzeletem éjszakánként kacagni látott.

Mikor elmentünk egymás mellett, egy pillanatra rám emelte a tekintetét. Szép, tiszta, mély arca volt, fényekkel és árnyékokkal tele.

Hirtelen elkapta az arcát, mert megérezte, hogy tekintetem meg akarja keresni szemében az éjszakai sírások örvényét. (1918).

Hóry László LEVELE

Az örökkévalóság szele ismét elfújta egy lapot az idő naptárjáról. A problémákban fuldokló embermilliók erőltetett jókedvvel, pezsgős üvegek durrogása közben temetik a multat és sóvárgó tekintettel merednek a bizonytalan jövőbe. Mi, krónikások, végigbotorkáljuk a göröngyös utat és minden igyekezetünk az lesz, hogy a sarat letöröljük és az út szélén megbújó kevés virágot csokorba gyűjtjük. Újév napján szeretettel köszöntünk mindenkit. Igyekezetünkért egy kis szeretetet kérünk cserébe...

*

Régi kedves ismerősünk, a dalos kedvű, öreg földbirtokos, aki a kadarka hullámain és a nóták szárnyain 3000 hold békebeli birtokot mulatott el, ismét hallat magáról. Ezúttal súlyos betegsége révén kell őt kedves olvasóink emlékébe idéznünk. Barátunk vézes vészszegénységgel került a szanatóriumba. Állapota komoly aggodalomra adott okot. Különböző gyógymódokkal próbálkozott az orvosok, de már-már úgy látszott, hogy teljesen reménytelenül. Az öreg azonban nem hagyta magát a haláltól knockautolni. A rég bevált gyógymóddhoz folyamodott. Inasa segítségével naponként becsempésztetett három liter burgundi vörös bort a szanatóriumba. A kitűnő gyógymódnak meg is lett az eredménye. Szép kékes-piros borvirágok jelentek meg rövidesen a súlyos beteg orrán és evvel egyidejűleg az élekedv is visszatért a fáradt testbe. Erre a földbirtokos a betegágyon ünnepélyes ígéretet tett szerettei előtt, hogy amíg az Isten élni engedi, mindennap legalább három liter burgundit fog elfogyasztani. Sőt még azt is megígértette barátaival, hogy halálakor egy hordó vörösbort locsolnak a sírjára, mert a túlvilágon sem óhajt «vézes vészszegénységgel bajlódni».

*

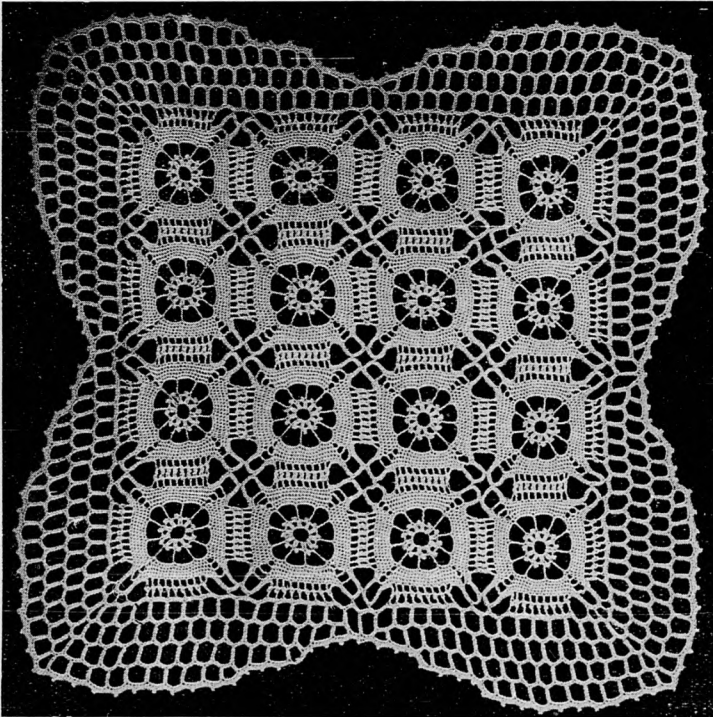
Mackensen marsal a közelmultban ünnepelte 90. születésnapját. Ez alkalommal egy érdekes magyar látogatója is volt az agg hadvezérnek. Kozma Miklós nyugalmazott belügyminiszter, a rádió elnöke tolmácsolta személyesen jókívánságait Mackensennek. Kozma Miklós Mackensen ezredének, a tizes huszároknak volt a századosa a világháború alatt, tehát régi baráti kapcsolatot fűzi a legnagyobb élő német hadvezérhez.

*

Vida Pál, a nemrég még ünnepelt budapesti milliomas aranyifjú, aki a közelmultban Délamerikába vándorolt, kinos kalandba keveredett Marseilleben. Megismerkedett egy gyönyörű francia táncosnővel, akit egy kémkedési ügyből kifolyólag letartóztattak. Vida Pál is több hetes vizsgálati fogságba került a táncosnővel való ismeretsége miatt. Csak sok nehézség és igen kínos napok után folytathatta útját Délamerika felé.

*

Wünscher Frigyes, a Hangya mindenható vezére termékenyen bekapcsolódik a magyar zeneélet irányításába. Wünsch Frigyes legfőbb irányítója lett a Filharmóniai Társaság Barátai Egyesületének. Minden jel arra enged következtetni, hogy vezetése mellett az egyesület új virágzásnak fog indulni.

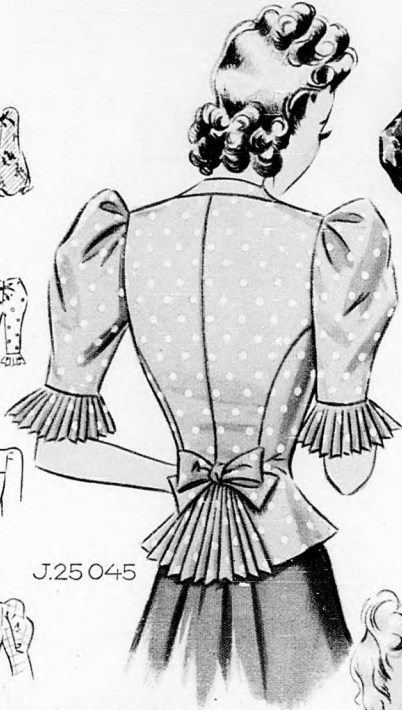

Horgolt díszterítőcske (25×25 cm méretű)

Kozsca Mihályné terve

J. 25045. Pettyes selyemből készül ez a pliszével díszített blúz. A gallér, ujjak és a hátrész ezzel van bővítvve. Anyagszükséglet: 1.90 m 95 cm széles anyagból.

J. 25046. Hatásos, nagyvirágos anyagból készült délutáni blúz. Testhezálló derék, könyökig érő bő ujjak, elől saját anyagából kis csokor. Anyagszükséglet: 2.10 m 90 cm széles anyagból.

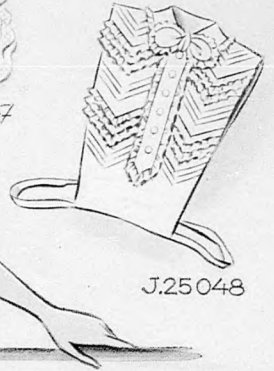
J.25 045

J.25046

J.25 047

J.25 048

J. 25047. Elegáns, szép szabó fehér túllból. A fodorszerűen fekvő részek harántszerű csíkokból készülnek.

J. 25048. Mellény fehér zszorsettából, szegélyek és keskeny csipke díszíti.

J. 25049. Egyszerű sportblúz középkék anyagból. A tűzéssel díszített zsebek hatásosak. Anyagszükséglet: 1.20 m 130 cm széles anyagból.

J. 25050. Kockás taftselyemből fiatalos blúz. Kockás anyaga különbözőképpen van használva a szabásnál és így hatásosan emeli a blúz szépségét. Az ujjak dúsan húzott részei szélesítik a vállakat. Anyagszükséglet: 2.50 m 90 cm széles anyagból.

J. 25051. Blúz levendulakék selyemből, melyet ugyanolyan színű csipke díszít. A blúz háta szintén húzott, mint az eleje és ez igen hatásos. Bő ujjak, melyeket szintén csipke díszít. Anyagszükséglet: 1.70 m 95 cm széles anyagból.

J. 25052. Ez a kis gallér túllból és ugyanolyan színű szalagból van összeállítva.

J. 25053. Kis csokor pikéből sötét ruhához.

J.25049

★
J.25 050

J.25 051

J.25 052

J.25 053

★
J.25 054

J.25 055

J.25 056

J. 25054. Sötét eklámenszínű fénytelen selyemből készül ez a k's ruha, fekete lapos himzés-diszítéssel. A derék hátul gombokkal zárul. Az alját oldal harangszerű betoldás bővíti és csokorral díszíti. Anyagszükséglet: 2,90 m, 95 cm széles anyagból.

J. 25055. Sötétszürke kreppanyagból délutáni ruha, gyöngy- és piros laposhimzés-diszítéssel. Az alul bő ujjak és berakott alj nyulánkítja az alakot. Anyagszükséglet: 2,85 m, 130 cm széles anyagból.

J. 25056 Elegáns délutáni ruha kék gyapjúkelméből lapos-himzés-diszítéssel, fehér selvem'psz k'hajtóval. A virág a ruha színével azonos színű. Anyagszükséglet: 2,30 m, 130 cm széles anyagból.

J.25 095

J.25 096

J.25 098

J.25 099 ★

J.25 097

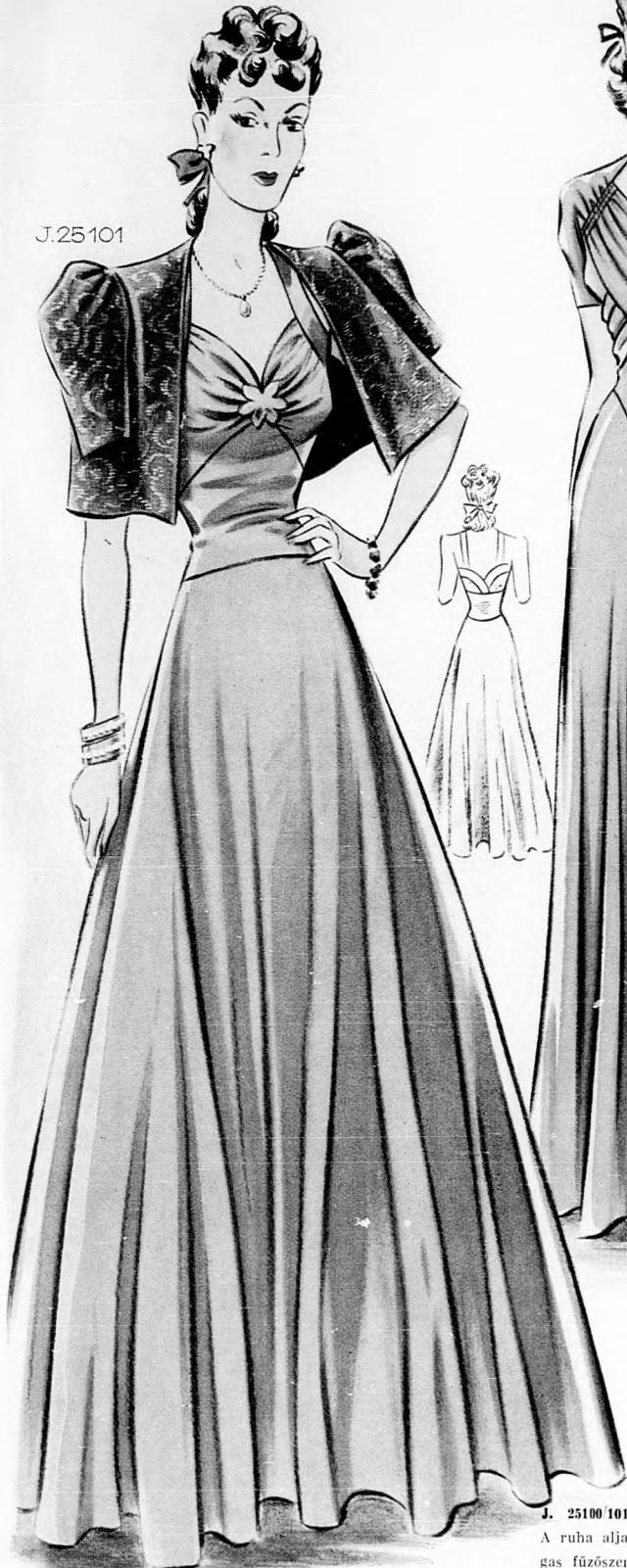
J. 25095. Elegáns estélyi ruha világosabb ciklámenszínű fényes selyemből, hátul gomholva. A derék húzott, rövid ujjak. Az alj fűzőszerűen simul a derékhoz, elől közepén szinbássa. Igen izléses a ruhán a szalagdíszítés, tén húzott rész díszíti. Anyagszükséglet: 5,65 m, 90 cm széles.

J. 25096. Táncruha világos rózsaszín selyemből, fiatal hölgyek részére. Igen érdekes a többször húzott alj. Egyszerű derék, fodroszerű gallérral. Elöl kék bársony szalagból kis csokor és hosszú leomló végek. Anyagszükséglet: 4,50 m 90 cm széles.

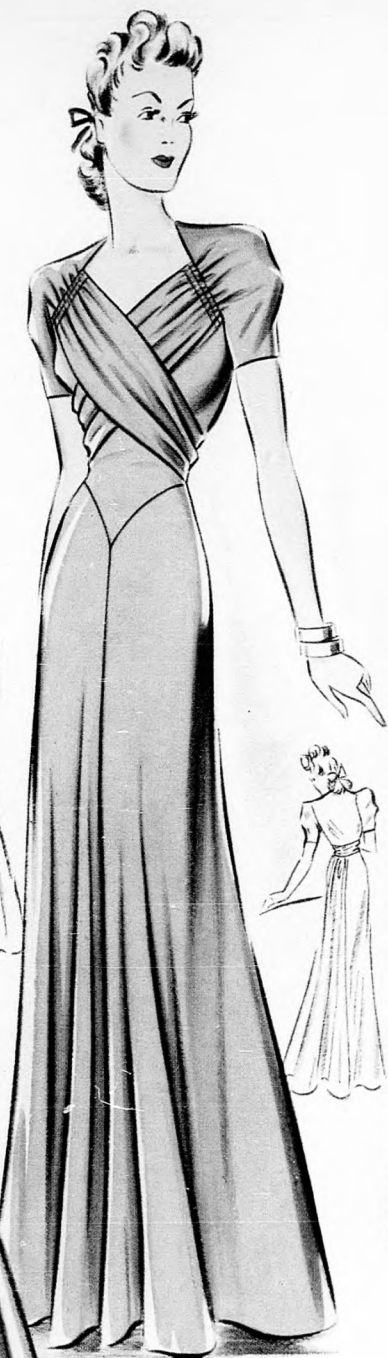
J. 25097 98. Elegáns sötétebb szürke komplé idősebb hölgyeknek. A ruha legnagyobb részt pliszírozott sötét mintás anyagból, a kabátka ugyanolyan színű sima anyagból készül. A kabátka elől húzott, sajátjából gombokkal és hátul, a kabát alsó része harangszerű szalagdíszítéssel. Anyagszükséglet a ruhához: 6,30 m, a kabáthoz 1,70 m, mindkettő 90 cm széles.

J. 25099. Világoszöld moiréből estélyi ruha, fiatal lányok számára. Egyszerű fűzőszerű magas övvel, hátul széles csokorban végződik Kissé húzott derék, hó, sima az alja. A derék kivágása szivalakú. Anyagszükséglet: 3,45 m 90 cm széles.

J.25101

J.25100

J.25102

J.25103

J. 25100/101. Világoskék selyem estélyi ruha. A ruha alja hosszú bőszabású, a derékon magas fűzőszerű öv és mély kivágású derék. A ruhához kis kabátka hatásos belépő, aranylaméből. Anyagszükséglet: 4.15 m, 95 cm széles, a kabáthoz 1 m, 90 cm széles anyagból.

J. 25102. Világos ciklámen színű selyemből estélyi ruha. Hatásosak a keresztben elhelyezett, húzott részek, melyek hátul gombokkal zárulnak. Anyagszükséglet: 5.25 m, 95 cm széles anyagból.

J. 25103. Kék selyemből estélyi ruha, elől húzott rész díszíti. Rövid ujjak, az alj a csipő körül síma, alul harangszerűen bő. Hátul szalagesokor díszítés. Anyagszükséglet: 4.70 m, 95 cm széles anyagból.

Akik megtalálták egymást

— Dórácska szívem, vállalnád helyettem karácsony este az ügyeletes szolgálatot? — kérdezte édesen a kövér, bandzsaszemű Balogné. És Dóra vállalta. Miért is ne vállalta volna? Elvégre Dórának senkije sincs. Nincs gyereke, akinek karácsonyját kellene díszíteni. Nincs testvére, apja-anyja, rokona, akikkel együtt kellene vacsorázni. Dóra nem függ senkitől és tőle sem függ senki. Dórának olyan mindegy, hogy odahaza van-e egyedül, vagy pedig odabent az irodában. Nem igaz? — hadarta mentegetőzőbe Balogné és megszámlálhatatlan kis és nagy csomaggal felszerelve már szedelődözött is hazafelé.

Lent az igazgatószobái épület előcsarnokában pedig kiírták a fekete táblára:
«Karácsony esti ügyeletes: Barkóczy Dóra.»

Kint nagy puha pelyhekben szállingózott a hó. Már kotorták is, a lapátok zaja felhallatszott Dórához a III-ik emeletre. Ez volt az egyetlen zaj, amit hallott, mert a villamosok nem jártak már, az autók suhanását pedig felfogta a puha, ruganyos hószőnyeg.

Állt az ablaknál, belebámult a fehér pihék örvénylésébe, majd felfedezett egy kivilágított ablakot a szembelevő házban. Jól látta a karácsonyfát, az égő gyertyákat, a csillogó díszeket, a hintalovát, a macsó buksi fejét és látott ide-odaröpködő gyermekfejeket, köztük hajladozó felnőtteket. Csak a hangjukat nem hallotta. Olyan volt ez, mintha egy kedves némajátéknak lenne egyetlen publikuma. Mohón, kíváncsian, átmelegedett szívvel nézte a kivilágított ablak édes csudáját, de egyszerre valaki odalépett az ablakhoz, durva robajt hallott. A redőny végiggyördült az ablakon és ismét egyedül maradt a fehérpihés, elárvult éjszakával.

Elővett egy regényt, mert nem akart emlékezni. A régmúlt boldog karácsony-esték hideg csillagfényénél nem akart melegedni. A közelmúlt évek keserves egyedülvalóságán sem akart gyöttrődni. Már csak gép akart lenni, gép, amely mozog, cselekszik, olyan mintha élne, de nem érez és nem gondolkozik. Nem vágyni és nem emlékezni! Lapozta a regényt. Kemény akaratul figyelni próbált, aztán letett erről az erőfeszítésről is és nézte újra a táncoskedvő hópelyheket és a lezárt szemű ablakot, amely mögött most tombol az ártatlan jókedv.

Az óramutató csilgassúsággal mászott előre...

Az előszobaajtón még ott függ a fehér zománctábla:

PETRICS JÁNOS köz- és váltóügyvéd.

De odalent a kapualjban már leszerelte a házmester, mert nem fizette a díjat érte. Az előszobaajtóról is le fogják venni nemsokára, mert a kamarai tagdíjat sem tudja fizetni és nem a házmester fogja leszerelni, mert azért borralvaló járna, vagy cigarettá. Már pedig nincs pénze borralvalóra és cigarettájára sincsen. Hiába, abból a havi 100 pengőből, amit a kenyérgyártól kap jogi tanácsokért, nem jut mindenre. Kliens pedig nem fizet, mondják a kollegák. Ő azonban, ha őszinte volna, azt mondaná: kliens pedig nincs. Elmaradtak. Elmentek a nagyokhoz, híresekhez, akiknek a neve varázs, vagy egész egyszerűen kibékültek a haraggal, megegyeztek egymás között, ez még mindig olcsóbb, mint az ügyvéd.

Petrics János köz- és váltóügyvéd átszámolja a pénzt és megállapítja, hogy nem telik vacsorára. Karácsony este van ugyan, másnak ajándékra is jut. Nöde ez csak ostoba szokás és végeredményben nem is egészségtelen, ha az ember üres gyomorral fekszik le. A gyomornak jól tesz egy kis pihenés. Levetkőzik, ágyba fekszik. Aludni próbál. Az alvás áthidal mindent. Elszunnyad. Alszik vagy egy óráskát és mire felébred, már nem is álmos. Alom helyett kellemetlen gondolatok kísértgetik. Magda jut az eszébe. Három hónapja nem látta. Szakítottak, elváltak. Magda kijelentette, hogy nem hajlandó tovább várni, kérője van. Nem szereti ugyan, de rendes, becsületes ember. Elveszi. Igenis elveszi, nem úgy, mint Petrics János ügyvéd úr, aki csak hitegette évről-évre. Hogy fáj neki ez a szó: hitegette! Pedig végeredményben ezt tette. Magdának igaz volt. Magdát meg lehet érteni. Szegény, kedves kis Magda! Tavaly ilyenkor még itt volt. Meggyújtották a kis karácsonyfát és alátették a szerény kis ajándékokat. Utána mákos gubát főzött Magda és mézet ettek hozzá. A kályhában lobogott a tűz. Most hideg a kályha, de azért nem fázik. A takaró kitűnő meleg. Milyen okos ember is volt az, aki az ágyat kitalálta! Csak ne volna olyan nagy csend. Olyan, mintha minden meghalt volna. Hja persze, karácsony éjszakája van, nem járnak a villamosok és az autók is csak elvették. Mindenki otthon van ilyenkor.

Csend. Brrr. Karácsony éjszakáján más a csend, mint máskor. Legalább rádiója volna! Most a telefonra téved a tekintete. Nini, hiszen ez még megvan! Odahúzza az ágyhoz az asztalkát. Keze végigsiklik a kagylón, a tárcsán, szeretettel, mintha élőlény volna.

Fel kellene hívni valakit. Magdát! Hátha otthon van. Nem akar mást tőle, csak a hangját hallani. Csak annyit, hogy:

— Halló, — aztán egyetlen szó nélkül letenné a kagylót.

A száma? Ejnye, hogy lehet az, hogy elfelejtette? 113712, nem, 113412... Igen, ez az és már tárcsázik is.

Csőng a telefon. Dóra összerezzen. Egy pillanattig ámulva néz a készülék felé. Mi az? Már negyedszer ügyeletes karácsony éjszakáján és a telefon mindig néma marad. Most csend, élesen követelőden, belehasít a csendbe, a dermedtség helyébe életet hoz. Felemeli a hallgatót:

— Halló... itt Barkóczy Dóra!

Amikor kimondta a nevét, megdöbbsent. Mi az? Mi van vele? Hogy jutott az eszébe, hogy a saját nevét mondja a vállalat neve helyett? Hátha éppen az igazgató van ott a drót tölcsér végén és most megbotránkozza hallgatja, hogy ő úgy jelentkezik a hivatalos telefonon, mintha baráti beszélgetést folytatna. Már éppen be akarja mondani a vállalat nevét, de nincs ideje, mert egy mély férfihang megkérdezi:

— Ki? Ki kérem? Szabadna a nevét még egyszer?

— Bar... Barkóczy Dóra, — mondja bizonytalanul a leány.

— Barkóczy Dóra. Szép név, erőteljes, jellegzetes, jól esik a fülnek. Az én nevem nem ilyen szép, engem Petrics Jánosnak hívnak, doktor Petrics Jánosnak.

— Tessék doktor úr! — mondja hivatalosan Dóra.

— Bocssámon meg, de azt hiszem, hogy rossz számot tárcsáztam. Most úgy-e, le kell tennem a kagylót?

— Furcsa kérdés. Az nem tőlem függ, hogy leteszi-e. vagy sem, hiszen nem én hívtam fel.

— De csakis magától függ. Mert én nem szívcsom tenném le. Egyedül vagyok, pedig karácsony este nem jó egyedül lenni.

— Nem jó egyedül lenni, — mondja utána Dóra és láthatatlanul már van is köztük valami kapcsolat.

— Feltárcsáztam egy számot. Egy aszszonyt kerestem mögöttem, aki évekig hozzátartozott az életemhez, aztán megszűnt köztünk minden. Most se akartam beszélni vele, csak a hangját akartam hallani, jobban monda egy hangot, női hangot. Lágyat, dallamosat. Tudja, hogy magának nagyon kedves hangja van? Nemcsak dallamos, de érdekes is, van valami fáradság benne, unalom, vagy blazírtság. Dóra elmosolyodott. De régen volt az, amikor még analizálták a hangját, de régen volt, amikor még törődtek vele.

— Én is egyedül vagyok! — mondta. — Nekem is jó most egy hangot hallani, akkor is, ha véletlenül szól hozzám.

— Nincsenek véletlenek, minden valami cél érdekében történik, csakhogy mi nem ismerjük mindig a célt.

— Maga filozófus?

— Nem. Ügyvéd vagyok. Nem ismeri a nevemet? — kérdi a férfi és nevet hozzá.

— De, de hogyan! — mondja kissé szegyenkezve a leány és most már csakugyan úgy tűnik, mintha ismerné ezt a nevet: Dr. Petrics János.

— És maga, szeretnék magáról is tudni valamit. Hogy lehet az, hogy ilyen csodálatos hangú fiatal teremtés egyedül van karácsony este? Hol a férje? Barátja? Testvére?

Dóra majdnem ráfeleli a valóságot: Nincs. Senkim sincs. Hivatali ügyeletes vagyok. Szegény, kis telefonoskisasszony. Nem is magáért, inkább azért a másikért hazudik, aki azt várja tőle, hogy érdekes legyen. Először tár eléje szerepet a nagy Rendező, az élet és ő, a szürke, elkínzott kis kulj magára veszi a hazugság csillogó mezét és játszani kezd:

— Nincs férjem és megúntam a barátokat és jóbarátokat. A magam ura vagyok, szabad és független.

— Igen, én is úgy képzeltem a hangja után. Gazdag, szép, érdekes és ápolat. Gyönyörű otthona lehet. A berendezése egyéni. Szereti az almazöld színt és a francia pezsgőt vörösborral.

— Téved, mert a lila szín a kedvencem és sohasem it... izsom pezsgőt.

— Nem baj, elvégre nincs távolbalátó készülékem és telepatikus fenomené se vagyok, de éppen ezért árulja el a külséjét. Milyen? Szőke, fekete, vagy vörös? Hőfehér a bőre, vagy rózsásan kreol? Magas karcsú, vagy kicsi gömbölyded? Beszéljen, rendkívül kíváncsi vagyok magára!

Dóra behúnyja a szemét, hogy lássa önmagát. Látja járadt, sovány alakját, fakó, fénytelen haját, sápadt bőrt és kezét a puritán rövidreavagott sápadt körmökkel, és beszélni kezd:

— Nézze, lehet, hogy platinaszőke a hajam és lehet, hogy ében-fekete, lehet, hogy párduckarcú vagyok és lehet, hogy molett, a fantáziájára bízom. De milyen maga? Én magasanak, izmosnak képelem.

Petrics rá akarta vágni, hogy téved, hogy ő középtermetű és a tagjai bizony nem izmosak, inkább gyengék, mint az olyan emberé, aki sohasem végzett testi munkát. A válla is kissé előrehajlik, a járása pedig hanyag. Ez az igazság, de nem ezt mondja: — Szóval magas és izmos vagyok? Hát én se felelek erre, én is tudom homályba burkolni magamat.

— Akkor rendben van, de most maga feleljen arra, amit én kérdezek! Maga miért van egyedül?

— Azért, amiért maga. Beleuntam, érti? Beleuntam mindenbe, amit a pénz adhat. Hazugság, ocsmány hazugság minden, gyűlöletes adás-vétel az egész élet. Csak ez őszinte itt, ez a telefonbeszélgetés, amit két idegen ember folytat...

— Igen... aki sohasem fogja megismerni egymást.

— Téved. Mert én meg akarom ismerni magát. Barkóczy Dóra. Ki fogom nyomozni a lakását, fel fogom keresni, meg akarom ismerni. Megkérem majd szépen, hogy üljön mellém a kocsimba és tesszünk majd szép nagy túrákat. Biztos vagyok benne, hogy szereti a természetet. Képzeld el, milyen szép lenne most nekivágni ennek a fehér éjszakának!

— Igen, szép lenne! — mondja utána a leány.

— Mellém ülne a volán mellé. Én rákapszolnék. Nesztelenül suhanna a kocsim a havas országúton. Nem szólnának semmit. Elveznök a csöndet. Akkor jó a csönd, ha ketten vagyunk hozzá, csak magányosan győtrő és elviselhetetlen.

— Egyedül rossz... — mondja a leány.

— És megállnánk valahol, kis útszéli csárda előtt. Melegen sütné odabent a kályha és friss vacsorát készítené a kocsmáros. Bort innánk hozzá és csillogóra válnék tőle a szemünk. Ugye, így lenne?

Dóra büvöletlen mondta utána, mint valami imádságot:

— Így lenne...

— De most már biztosan álmos, bocsásson meg, hogy ennyit beszéltem, de jól esett szót váltani valakivel, aki nem kliens és nem jóbarát és nem bestia. aki ékszerszert akar. Engedje meg, hogy felhívjam. Ugye felhívhatom holnap és holnapután is? Tudom a számát.

— Nem... nem, maga nem hívhat fel, a cselédség miatt nem akarom. Inkább, inkább én fogom felhívni magát, ügyvéd úr!

— Nem, ne így mondja, mondja azt, hogy János. No, mondja!

— János.

— Köszönöm Dóra. Szép álmokat.

Halk kattanás itt is, ott is.

Ódakint hull a hó és kotorják az utcát az inségmunkások.

Az óramutató sokat haladt előre. Nemsokára virrad...

Petrics János... P... Pa... Pe... Pet... Megvan!

Reszkető kézzel tárcsázza fel a számot.

— Dóra maga az? — szólal meg a férfi és beszélni kezd. A leány felel és minden szavuk a képzelet gyermeke. Hazugság, vágyálom, ábránd. Gazdagnak, szépnek, elkelőnek érzik mindketten magukat, mert ezt akarják elhitetni egymással. Megmámorosodnak saját szavuktól és eltűnnek mellőlük a gondok, tovatűnik a férfi hideg szabója, üres gyomra és semmivé válik a leány kínzó magányossága. Ez a mindennapi telefonbeszélgetés tölti be az életüket. Ez ad erőt a holnaphoz, ez önt önbizalmat a férjbe, hogy felkeresse a hűtlen nagy-klienset. A célt részvéltatogatás ürügyébe burkolja. Szánakozva emlékezik meg az elhunytól. Ellágyult szavakkal méltatja, majd feláll és búcsúzni kezd, siet, mert rengeteg dolga van. Tárnyalása van félóra mulva, már biztosan tele van a várószobája. Kezet fog, már megy is, de a hűtlen kliens nem engedi, visszatartja, hogy várjon még, van egy nagy ügye, elrontották. Valaki ajánlotta azt az ügyvédet, lelkiismeretlen volt, nem bízik benne, megkéri a doktor urat, hogy vállalja el.

Petrics vonatodik, gondolkodási időt kér, elvégre kolléga... hagyja rábeszélni magát és a végén már hatalmas aktacsomóval távozik.

Harmadnap a nagy-kliens nővere keresi fel válóper-ügyben. Szép, elegáns asszony, önkéntelenül azt a hangot üti meg, amit Dórával szokott meg telefonon. Az asszony elbűvöletlen hallgatja és megígéri, hogy a barátnőjét is hozzá küldi. Nagyon megkéri, hogy annak az ügyét is ilyen odaadással vállalja.

Dóra tudja, hogy sohasem fogja megismerni az ügyvédet, de azért ösztönösen kezd többet adni magára. Fodrászhoz jár. Teával öblíteti a haját és olajjal keni, hogy szőkébb és fényesebb legyen. A körmét megnöveszti, belakozza és püder is ken az orrára. Új kalapot vásárol és felvarrat a télikabátjából.

— Mi van veled Dóra, mintha fiatalodnál! — jegyzi meg az egyik kolléganője és hozzátesszi meggördösés nélkül:

— Tán bizony szerelmes vagy, kis huncut?

Dóra elpirul és alig várja, hogy a többiek távozzanak. Akkor mély lélekzet után fel-tárcsázza a számot.

— Dóra, kedves kicsi Dóra, tudja-e mi van holnap? Szilveszter van és mi meg fogjuk ismerni egymást. Ne mondja, hogy nem. Látni akarom. Soha, senkire még nem voltam olyan kíváncsi, mint magára! — mondja követelőn.

Dóra ellenkezik, majd hirtelen gondol egyet és beleegyezik:

— Rendben van... találkozni fogunk. Ott, a szökőkút mellett fogunk várni egymásra.

— Milyen ruhában lesz Dórácska?

— Én? Párducbundában, magas, barna lakkeszímában, kis, barna kalapban. És maga?

— Én? Opossumgalléros bundában, zöld kalapban. Tehát este kilenkor a szökőkútnál. Leteszik a kagylót, mindketten maguk elé mosolyognak. Párducbunda, opossumbunda... haha... ott lesznek, megnézik egymást messziről, aztán búcsút mondanak az egész szép idillnek.

Szilveszter este. Kilenc óra. Siető emberek. Rohanó autók. Összekapaszkodott fiatal lányok, mögöttük a mamával. Szillogó szemű szerelmes párok. Mennek bolond, önfeléd utolsó találkozóóra az óévvel.

Az egyik ház kapumélyedésébe húzódba kopott fekete télikabátos szőke nő áll.

Feszülten figyeli a szökőkút tájékát. Nincs ott senki. Nem jön senki. Egyre néptelenebb lesz a tér, majd csak később fog megélnékülni újra. Aki jön, az máris siet a célja felé. Senki sincs itt, aki várna valakit.

— Nem jött el, becsapott. Nem akartam találkozni vele, de fáj, hogy ő is gazember volt! — gondolja összeránduló szívvel és most meglát valakit a járda szélén. Középtermetű, kissé hajlottvállú férfi, feszülten néz, akárcsak ő a szökőkút felé. — Milyen furcsa, vajjon ez kit vár? Ennek is ott volna találkája? — kérdi önmagától. Most valahol tízet üt egy toronyóra.

— Tíz óra... már egy órával ezelőtt itt kellett volna lennie! — gondolja szomorúan és fáradtan, becsukló térdekkel megindul hazafelé. Eppen a hajlottvállú férfi mellé ér, amikor egy autó áll meg mellette. Megdobban a szíve, riadtan odafordul:

— Hátha ő lesz az!

Nem ő, de ismerős, a vállalat cégvezetője. Nagyot köszön:

— Kezét csókolom, Dóra kisasszony, hát magát is látni néha, biztosan meg van híva valahová, ha megengedi elviszem a kocsimon.

— Nem... nem, köszönöm, cégvezető úr, várnak... itt van találkám! — mondja és belepirul.

— Ahogy parancsolja, — mondja a cégvezető és igen sajnálja, hogy nem sikerült legalább az év utolsó napján jót tennie. Az autó továbbssuhan és Dóra is elindul. Egyszerre a nevét hallja:

— Dóra! — Megrezen... ismerős hang, Petrics János hangja. Megfordul és a hajlottvállú férfi áll előtte.

— Bocsásson meg kérem, én is egy Dórárt vártam.

Az ő hangja!... De hol van az opossumbunda? A vállas termet, az elegancia?

— Dórárt várt? Nincs Dóra... Nincs párduckbundás elegáns dáma. Szegény nyoma morult kis hivatalnoklány van csak, aki beleéltte magát a csillogó hazugságba... Ez az igazság... Petrics János ügyvéd úr...

— És nincs autó és nincs gazdagság és opossumbunda... szegény nincstelen ügyvéd vagyok. csalódtok. fáradt ember.

— Hazudtunk egymásnak, János, maga is, én is... de szép volt, jó volt becsapni magunkat és most Isten vele!

— Isten vele... de nem, mégsem, miért búcsúznánk el, hiszen igaz, hogy a párduckbundához opossumbunda illett és platinaszőke hajhoz áramvonalas kocsi, de a kopott télikabáthoz kopott télikabát való, nincstelen ügyvédhez szerény kis hivatalnoklány, nem igaz, Dóra? Klienseim vannak, ügyeim vannak, sőt annyi pénzem is, hogy betérhetünk valahová egy kis vacsorára. Egy tál étel oszborral, de átmelegszünk tőle, csillogni fog a szemünk és megpróbálunk hazudni tovább...! — mondta és önkéntelen mozdulattal kopott télikabátja ujja belekucsolódott a másik ocsó, kopott télikabátba.

H. Lányi Piroska

Újévre ajándékot

Cirkon-tól

Szervita-tér 5. szám

B O L D O G S Á G

Híres barátommal, a muzsikussal, nem is tudom, mikor találkoztam utoljára. Talán akkor, amikor még nem volt híres, csak muzsikos. Éjszakákon át ültünk a kávéházban, lázas tervezések mámorában, — emlékszem, a magyar ősrégék nagy wagneri tetralógiáját készültünk megírni, én a szöveget, ő a zenét, de a halhatatlan mű — persze — szélto...ott az ellogyasztott ezer cigarettá füstjével. Ezzel szemben, barátom, a muzsikos, megírta első operettjét, majd a másodikát, a harmadikkal már európai híresség vált belőle, a negyediket pedig megvásárolta Hollywood, ma gazdag ember, többnyire külföldön él, de néhány hónapot Budapesten tölt el.

Nemrég az összes lapok tele voltak házassági hírével, a színházi újság oldalakat közölte róla, képbén és írásban. Pár udvarias sorban szerencsekívánataimat küldtem ekkor világhírű barátomnak, akit már évek óta alig láttam.

Multkor, egyik éjszaka, hazafelé menet, megszemléltem egy pohár sörre. Betértem az egyik budai sörözőbe, hogy csak úgy állva, hamarjában szomjamat oltsam. Üres, félhomályos volt már a divatosan régimódra stilizált kis helyiség, itt-ott a fülkékben még üldögélt egy-egy álmos párocska és egészen hátul, rózsás kadarka mellett, kit látok üldögélni egészen egyedül? Híres barátomat, a muzsikust.

— Szervusz öregem, hát te mit csinálsz itt magadban, boldog, ifjú férj?

Láttam, felcsillant fáradt, a magános borozástól kissé felhős szeme, mikor megpillantott.

— Szervusz öregem, — ugrott fel — ülj ide hozzám, milyen régen nem láttuk egymást!

Kissé meglepett ez a hang, — annyi melegség, annyi őszinte öröm volt benne, amennyit sohasem hallottam tőle, még barátságunk legjobb napjaiban sem. Ősztönszerűen megéreztem azonban: az öröm, a melegség nem nekem, nem kimondottan az én személyemnek szól, hanem csak annak a véletlennek, amely valaki ismerőt, még hozzá régi ismerőt az útjába sodor.

Ha egy fiatal férj egyedül kadarkázik, üres, éjszakai kiskocsmában, akkor ott baj van. És ha ez a magános kadarkázó ennire megőrül e véletlenül bevetődő ismerősnek, akkor beszélni akar mindenáron, mert már nem bírja tovább.

Igy is történt.

Először — persze — átestünk a hagyományos frázisokon. Aztán túljutottunk a nem-kevésbé hagyományos hallgatásokon is, a feszélyezett és ideges köhécseléseken, amíg egyszerre meg nem indult barátom szava.

— Te persze csodálkozol, — kezdte, — hogy én itt éjszaka, egymagamban, „iszogatok, dalolgotok...”

... és fanyarul mosolygott.

Vállalt vontam — ilyen esetben ez igent is jelenthet, de nemet is.

— No, ne hidd, — folytatta barátom, — hogy válok a feleségemtől, hogy elhagytam, vagy hogy ő elhagyott, amint ez már szokásos. Ellenkezőleg: szeretem, és épp a baj. Ránéztem kissé csodálkozva.

— Azaz... nem is tudom, — sóhajtott barátom — talán inkább ott van a baj, hogy a napokban találkoztam Magdával.

— Magdával?

— Igen, annak a fiatal nagyon tehetséges és divatos sebésznek a feleségével, nem is tudom, hogy hívják.

— Igen... igen, tudom. No de, mi közöd neked Magdához?

Híres barátom, a muzsikos, felhajtott egy pohár kadarkát, hátrahajtotta a fejét és lehínyt szemmel kezdett vallani:

— Őt-hat évvel ezelőtt, tudod, még akkor, amikor... — nagy, bizonytalan mozdulat a levegőben, mint aki ifjúkorának füstlétvált álmait intézi el egyetlen kézlegyintéssel

... szóval, még akkor, egyetlen egyszerű találkoztam Magdával. Annál a gazdag és sznób családnál, ahol azok a nagy zenei estélyek voltak. Félrevonultunk ketten egy sarokba és késő éjszakáig beszélgettünk. Nem szerelemről, csak muzsikáról, életéről, boldogságról. Nem tudom, veled is megesset-e már: meglátni valakit, néhány szót beszélni vele, hogy egyszerre csak felálljon a szívedből egy édes nosztalgia, vagy talán ennél sokkal több és mélyebb: a bizonyosság, hogy ez az, ez volna az, akivel élni a teljes boldogság volna, a valósággá testesült álmom, meg az élet. Így voltam én Magdával. De mondom, szerelemről, érzésekről szó sem esett közöttünk. Titokzatos dolgok ezek, barátom, elmondani sem lehet őket, vagy megérzi valaki, vagy sem... Bólintottam: ismerem ezt.

— Egyszerű beleszerettem Magdába... azaz dehogys: nem volt ez az érzés olyan egyszerű. Csak valami mély és győri szomjúsággal gondoltam rá, a közelségére, a hangjára és napról-napra jobban éreztem, tudtam: ő az, aki az életet lehetne, az édes és termékeny nyugalom, amely maga a boldogság. De tudod, milyen rettenetes helyzetben voltam akkor, kis kezdő muzsikos, aki a halhatatlanságra pályázik, ami manapság egyértelmű az élethetlenséggel. Örültség lett volna még csak gondolni is arra, hogy Magda és én... az apja, tudod, az a gögös iparmágnás... Hónapokig szenvedtem, nem is volt ez szenvedés, egy éber morfium-kábulat volt inkább, betegség, mámor, irtózatossá válás a boldogság után, az egyetlen boldogság után, amely csak Magda lehetett volna. Aztán, amikor már külföldről jöttem haza, hallottam, feleségül ment a fiatal sebészhez.

— Te pedig közben karriert csináltál és megnősültél.

Legyintett.

— A karrierem! Árulás volt barátom, árulás önmagammal szemben. És tudod, miért? Hogy pénzt keressek, sok pénzt és odaállhassak az iparmágnás elé: a leányát kérem. Ami pedig a házasságomat illeti... én szeretem a feleségemet, szeretem a vérem minden cseppjével, az idegeim minden remegésével. De mindig, a legmélyebb pillanatainkban is van valami közöttünk, valami üresség, valami csönd, valami kimondhatatlan. Talán úgy mondhatnám: nyugtalanító, kalandos... És néha az az érzésem...

Megint elhallgatott, szinte ijedten.

Kelengyebeszerzésnél kérjen ajánlatot

Zörgő János-tól

vázonáru - kelengye - szaküzlet
textiláru nagy- és kiskereskedés

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 19

Kelengyeösszeállítás 450.— Ft-
tól, díjtalan költ.-érvetés és be-
mutatás meghívásra vidékre is

Zörgő kelengye fogalom

— ... hogy nem is a feleségem. Mondjuk: futó kalandom. Kis görli, aki karriert akar csinálni a világhírű muzsikos révén... Igen, ez az érzésem. És a napokban, hosszú évek után, véletlenül találkoztam Magdával. Egy estélyre voltam meghívva, ő a férjével, én a feleségemmel... képzelted, mit jelentett a görlnék; bevonulni az én oldalamon az előkelő társaságba...

Most szinte gonosz volt az arca. De éreztem: nem a feleségét, hanem önmagát akarja bántani.

— Hazafelé együtt mentünk, gyalog. A sebész hátul a feleségemmel, én elől Magdával. És ekkor történt, barátom, amiért most itt látsz, amitől az életem végéig szenvedni fogok. Magda, nyugodtan, szépen, csöndesen, egyszerűen elmondta, hogy akkor, ő is ugyanezt érezte irántam, amit én éreztem iránta. Hogy ő is tudta: én volnék az egyetlen, akivel boldog lehetne, aki az élete csodálatos teljességét jelentené.

— Hát akkor miért ment a sebészhez? Barátom, a híres muzsikos, rámnézett, tágranyit szemmel csodálkozva:

— Nem érted? Csalódtam bennem. Elárultam magamat, a tehetségemet, elárultam azt az embert, akit ő bennem szeretett. Ő tehát szintén elárulta önmagát: férjemet, szerelem nélkül.

— Mondta, hogy nem szereti az urát?

— Nem mondta, de én megsejtettem.

— Válgon el! És válg el te is! Még minden jóvátehető.

A híres muzsikos megrázta a fejét és keserűen felnevetett:

— Elválni? Minek? Magda és én már nem vagyunk ugyanaból a világból valók. Akkor? Akkor még igen. Ahhoz, aki ma vagyok, a görli illik, nem Magda. El is búcsúztunk örökre.

Felhajtotta maradék borát, fizettünk, mentünk. Ragyogó autóján hazavitt. A kapunál sokáig szorongatta a kezemet, aztán csak ennyit mondott, furcsa kis mosollyal:

— Különös dolog a boldogság, barátom. Vannak, akiknek megmutatja magát, olyan közleről, hogy azt hisszük, csak a kezünket kell kinyújtani utána. De akár kinyújtjuk a kezünket, akár nem, néha mindenképp késő: már eltűnt örökre... No, szervusz, jóéjszakát...

A fényes, fekete kocsi hangtalan surrant el a sötét rózsadombi úton...

Fóthy János

Racine-jubileum a Nemzeti Színházban

Irta Kárpáti Aurél

Most háromszáz esztendeje, 1639 decemberében született Jean Racine, a francia új-klasszicizmus legnagyobb drámaírója, Corneille kortársa és mesterén is hamar túlnőtt tanítványa. A nevezetes évforduló alkalmára íródott cikkek elmondják róla körülbelül mindent, amit „tudni illik”, a Nemzeti Színház pedig az *Andromache* és a *Pereskedők* előadásával áldozott a költő emlékének. Nálunk, Shakespeare-en kívül, a klasszikusok kultusza meglehetősen gyengén áll. Sem maguk az igazi görögök, sem francia-barokkba ojtott utódiuk — a harmas-egységet dramaturgiai kánonná merevítő Corneille és Racine — nem tudtak állandóan visszatérő, népszerű ismerőssé válni a Nemzeti műsorán. A magyar közönség sohasem megedezett fel irántuk. Beérte az egyetlen Shakespeare-rel, akinek kedvéért még Molière-t is elhanyagolta kissé, holott a „nevető Poquelin” igazán nem tartozik az „unalmas” klasszikusok közé. Ezen a téren nyilván nem igen várhatunk döntő változást a mostani Racine-felújítástól sem, bár jölesőn. Jel-tűnő jelenségeként kell elkönyvelnünk azt a rokonszenv érdeklődést és meglepő fogékonyságot, amellyel a magyar közönség fogadta a jubiláris előadást. Ezúttal nálunk a nagy francia drámaköltőnek határozott „sikere” volt. Nem úgy, mint negyven évvel ezelőtt, amikor a *Britannicus* bemutatója után a darab fordítójának valósággal meg kellett védenie a színházat a közönség és a sajtó egyöntetű „felháborodása” ellen s amikor a kritikusok közül egyedül Ambrus Zoltán tört lándzsát Racine vitathatalan nagysága és halhatatlan értéke mellett.

Az *Andromache*t, — amely most Kállay Miklós költői veretű, szép, új fordításában került színpadra, — Racine huszonhét éves korában írta. A fiatal drámaíró zsenijének ez a tökéletes, páratlanul tömör, mértani pontossággal megszerkesztett s mesteri pszichológiával felépített tragédia volt első, igazi, teljes megnyilatkozása. S nemcsak a sikert hozta meg, hanem a Corneille-től való teljes elszakadást is. Racine egyszerűen megfordította benne a corneille-i drámák alaptételét. A hőse nem áldozza fel szenvedélyét a kötelességnek, hogy így, mintegy a lemondásban kapja meg jutalmát; épp ellenkezőleg: minden kötelességen átázolva, követi uralkodó szenvedélye parancsát, egészen a bukásig. Ez a hős itt nő, nem férfi. De korántsem a darab címét adó *Andromache*, a halott férje iránt érzett szerelem hűségében megrendíthetetlen, szép övegy, hanem *Hermione*, a hűtlen Pyrrhus „erényes kacér” menyasszonya, akit önmegsejtő szenvedélye ellenállhatatlanul sodor tragikus végzeté felé. Mig Corneille alakjai valódi hősök módjára, felülemelkednek az emberi gyarlóságokon s csaknem boldogan kerülnek ki a drámai konfliktusból, addig Racine *Orestese*, *Pyrrhusa* és *Hermionéja*, mint igazi emberek, engedelnek a gyengeségnek s rendre megbűnhődnek. A tragikumnak ez a különböző feljogása világítja meg legelősebben Racine és Corneille egész költői ellentétét. Előbbi a rejtett nagyságot, utóbbi a rejtett gyarlóságot kutatja és mutatta fel az ember lelkében. Bizonyára, mindkettőjük halhatatlansága másfajta, mint Shakespeare-é. Párizson kívül ma már mindketten inkább az irodalomtörténetben élnek, mint a színpadon, de ott aztán eredetileg elfoglalt helyük megingat-hatatlan.

Az *Andromache* alaprajza klasszikusan tiszta és egyszerű. *Orestes* szerelmes *Hermionéba*, *Hermione* *Pyrrhusba*, *Pyrrhus* *Andromacheba*, *Andromache* halott férjébe: *Hektorba*. A szerelmi láncsor szemei így kapcsolódnak egymáshoz logikus zárttsággal, a végső katasztrófiáig, amelynek *Pyrrhus*, *Hermione* és *Orestes* egykép áldozatul esik. *Hermione* és *Andromache* helyzete alapján véve egyforma, — jellemük különbözősége mégis merőben más érzelmi aláfestést és tragikus kifejlést eredményez. Nem tekintve a költői kifejezés plaszticitását, maga ez a kiragadott momentum elég ahhoz, hogy ma is megcsodáljuk Racine tökéletes lelektrajzoló művészetét.

Az *Andromaché-val* együtt mutatták be a *Pereskedőket*, Racine egyetlen vígjátékát. Arisztofanész *Darázsok*-jának ez a megfranciásított változata éppúgy a barokk szellemében fogant, mint az *Andromache* megírásakor. Őszintén megvallva, ma már kicsit üresnek érezzük ezt a groteszk „kutyaper” komédiát. De az a gyanunk, hogy a maga idejében sem lehetett sokkal magvasabb. Külsőleges mókái úgy hatnak, mint a tarka bohócköntös, amelyből csupán egy hiányzik: maga a bohóc. Az az örökéletű, satirikus lángész, akit Molière-nek hívnak. Racine itt meglehetősen elszántan komédiázik, igazi jókedvre mégse bír hangolni, pedig az előadásban igazán nincs hiba: simán és gyorsan pereg a bukfencező, karikírozott játék. Az izes, zamatos, művészi fordítás — Illyés Gyula nemes munkája — ugyancsak teljes elismerést érdemel.

Az *Andromache* előadása — nem számítva a versmondás sokszor felpanaszolt fogatkozásait — stilusos. T. Mátyás Erzi a passzív címszerepben rendkívül dekoratív és mértéktartó. Tökés Anna *Hermionéja* eleinte inkább líraian lágy, majdnem szentimentális, mintsem fojtott szenvedélytől izzó, ezért a szerep második felében némi törés árán jut el a kitörő indulat viharos fúriozózáig. Egyébként igazán kitűnő, helyenként egyenesen magával ragadó, *Lehotay* férjias lendületű *Pyrrhusával* együtt. A verset legszebben *Abonyi* mondta, *Orestes* szerepében, amelynek utolsó fordulatát bensőséges játékaival is emlékeztetése tette. A „bizalmas” mellékszereplők közül viszont egyedül *Eöry* Kató vett részt közvetlenül a kimért, szesz mozdulatok művészi köntött játékában: a többiek jóformán kívül maradtak rajta. A színpadkép, a vörös-kék függönyökkel keretezett, fűzér-díszes oszlopcsarnok, meg a színpompás görög-barokk jelmezek sora harmónikus egységbe hangolt és a *Pereskedők* kacsalábon-forgó, ötletes játék-díszletével együtt *Horváth* János fejlett stilusérzékét dicséri. De egyformán kijut a dicséretből mindkét darab gondos rendezőjének, *Major* Tamásnak, valamint a *Pereskedők* tehetséges, fiatal együttesének is.

A *Kis Pali* és a mamája villamosra szállnak. *Palika* nagyon rosszul viseli magát. *Izeg-mozog*, rugdalózik, hangos, illetlen. A mama állandóan rendre inti, de ez nem használ, mire haragjában ráüt a *Palika* kezére.

A kisfiú egy pillanatig megrettenve hallgat, aztán hirtelen így szól: — Én mondom neked, a papának igaza van.

◆ Az angali jó szívről közismert bankvezér már megint bebizonyította, hogy jobb ember, mint ő, kevés van Pesten. Egyik elszegényedett pályatársa kereste fel a minap.

— Kérlek szépen, — panaszkodott az illető — adj kölcsön tiz pengőt, különben nem tudom, mi lesz velem. Olyan kenyérgondjaim vannak, hogy egész éjjel nem tudok aludni.

— Egész éjjel nem tudsz aludni? — szölt részvétellel a bankigazgató, — akkor esetleg megpróbálok valahol elhelyezni éjjeli órnek.

◆ A skót megkérte egy leány kezét. A leány igent mondott, mire a skót másnap már meg is vette a jeggyűrűt. A leány, mikor fel akarta próbálni a gyűrűt, így szölt: — Édesem, ez a gyűrű nem megy az ujjamra.

A skót megvakarta a fejét: — Na tessék, most nézhetek egy más menyasszony után.

◆ Egy pesti család új cselédet kapott faluról és mindjárt első nap vendégek voltak a háznál. A vacsora jó későig tartott, a vendégek éjjel után távoztak és a cseléd világított nekik a lépcsőházban. Aztán visszajött, a keze tele volt pénzzel, odament az asszonyához, letette a pénzt az asztalra és így szölt: — Itt van a pénz, egyik nem fizetett.

◆ Egyik híres írónknak azt mondja a napokban valaki:

— Mondja, mester, miért ír maga olyan sokat? Naponta több újságcikket, kroit, a hetilapokba cikkeket, drámát, vígjátékot, verseskötetet, regényt. Hígyje el, ez nem használ az írási nivójának, ellenben árt a maga hírnevének.

— Nézze — felelte az író — a jó Isten is rém sok tőkfilkót teremtett és mégsem romlott el miattuk a hírneve.

◆ Egy skót városkba vándorcirkus érkezett, amely ökölnyi betűkkel hirdette egy világhírű fiatal koptalóművész nő fellépését, aki egy hónapban csak egy napon eszik.

A skótok ámulva olvasták a plakátot, de a cirkus előadására egyetlen ember se váltott jegyet.

A koptalóművész nő ellenben 3500 házassági ajánlatot kapott.

DR. FOLDESNE «JUNO» KOZMETIKAI LABORATORIUMÁNAK KESZÍTMÉNYEI VÉZETNEKI «JUNO» kozmetikai intézet, Budapest, IV., Károly király-út 24. szám. Telefon: 389-159. Szépségápolás. Végleges szőrtelenítés és szemölcsirtás felelősséggel. Tanítványok kiképzése. Díjtalan tanácsadás levél útján is.

VILÁGSZÉP ASSZONY

LAZAR ISTVÁN TÖRTÉNELMI REGÉNYE

4. VÉRROZSÁK A SZIKLASÍRBAN.

Antonius a Holtak-dombján, egy sziklasírban rejtőzött Octavianus elől. Elmenekülhetett volna még idejében, de nem tudta elhagyni Kleopatrát. Nem tudott elszakadni tőle: szerette ezt a világszép asszonyt, eszeveszetten, bűnösen, féltékenyen. — Miért nem futok a sivatagba, uram? — kérdezte a rabszolgája. — A gizei szfinkszon túl valamelyik oázisban meghúzódhatnál hú embereiddel, míg ismét fölragvog a napod...

A kőbarlang tetején bearaylott a fény s megvilágította Antonius sápadt arcát.

— Hű ember? — legyintett csalódottan. — Hol találsz ilyet?

— Vagyunk még néhányan, uram, — emelte rá a szemét alázatosan a rabszolga. — Tudom, te hű vagy hozzám, — mondta keserűen, — de hol vannak a többiek? Akiket szerettem és kiűtettem? Jobb, ha te is elhagysz...

— Veled maradok, uram, — nézte hűségesen a rabszolga és lekuporodott ura lábához.

— Nem tudhatjuk, mit hoz a holnap, — tündött el Antonius. — Jót semmi esetre sem. Gazdád napja már leáldozott...

A rabszolga féltérdére emelkedett.

— Ha én Antonius volnék, átmennék a Sós-tengeren, föllázítanám egész Előázsíát...

Antonius szeme megrebbent, mint a sasé.

— Miért? — szólt aztán csüggedten.

— A hatalom! — ugrott föl a rabszolga. — Láttalak a csaták fergetegében és látalak, mikor országok és népek hódoltak előtted... Magad voltál a földreszállott Isten. Milliók élete függött tőled és te voltál a halál ura is. Élet és halál ura! Csodálalak s csodállak most is, a fájdalomban. Uram, engedd szárnyára a vihart, mely benned aluszik...

— Aludjék, — mosolygott keserűen Antonius. — A hatalom pedig már nem érdekel... — Nem ismerek rád, uram! — kiáltott föl a rabszolga. — Mi lett belőled? Elvesztettél egy fél világot és mosolygatsz fölötte... Nem fáj ez neked?

— Van ennél nagyobb fájdalom is, — sóhajtott csendesen. — Amikor elveszítjük azt, akit szeretünk...

Csönd szakadt rájuk és sóhajtottak mind a ketten. Csönd. Csak egy láthatatlan vízerecske csurgott-csepegett valahol a barlang mélyén. Eszi a követ, mint a könnycsepp a lelket.

— A vízcepp kivájjia a követ, — mondta halkan Antonius.

Es Octavianusra gondolt. Ilyen titkos munkával ásta alá az ő életét. Az élet semmi! De a szerelmét gyilkolta meg, a boldogságát lopta el...

— Kleopatra! — nyögött fel fájdalomban. — Két napja várom az üzenetét és nem ír... Octavianusra mosolyog talán?...

— Akkor már elárult volna, — nyugtatta meg a rabszolga. — Akkor már fölfedte volna rejtkehelyedet... A nő, ha új szerelemre lobbán, a régieknek még az emlékét is megöli...

— Csak benne bízom még, — tépelődött Antonius.

— Egyszer már elárult, — tört ki a rabszolga, sötét gyűlölettel. — Bocsáss meg... de én megöltem volna, uram!...

Antonius feje csüggedten lehorgadt. Védelmébe vette Kleopatrát:

— Ó iót akart... Könyvek közt vallotta be később tévedését... Vajjon mi van veled?

A rabszolga guggolt, szemében hűség, arcán nagy lelki harc: megmondja-e?

— Elfogták, — szaladt ki a száján.

— Honnan tudod? — kiáltott föl Antonius.

— Éjjel beosontam Alexandriába, hogy megtudjam, mi történt...

— Ki fogatta el? — ugrott föl Antonius.

— Octavianus, a királyi palotában.

— És hol van most?!

— A római őrtorony foglva.

— Mit tudsz még? — hörögte magánkívül.

— Octavianus fölgyújtotta Alexandriát s kivégezteti a gyermekeidet, ha három nap alatt a kezére nem adnak téged... Azért mondtam, uram, hogy fussunk a sivatagba. Ott nem ér el Octavianus keze...

— És itt hagyjam Kleopatrát s a gyermekeimet? — tört ki kétségbeesetten. — Megyek Octavianushoz!... A fegyvereimet!

— A halálba rohansz, uram, — könyörgött a rabszolga. — Elfogat és bilincsbeverve hurcol Rómába... Kivégeznek!

— A fegyvereimet! — övöltötte Antonius.

Arcán tébolyserű düh lángolt és belerúgott hú szolgájába, aki csendesen sírt a porban.

— El az utamból!... Az istennel is szembeszállok!... Megyek és megölöm azt a gaz bitorlót!

Kopogtattak a barlangsír kőaitáin.

— Ki az? — kelt föl hirtelen a szolga.

Megtörülte könnyes arcát s kinézett a kémlyukon.

— A főpap! — nézett az urára kérdően.

— Engedd bel! — ujjongott föl Antonius. — Kleopatra küldi...

Egyiptom főpapja belépett.

— Mi az, Merneptah? Mit üzen a királyné? — esett neki Antonius.

A főpap arca sápadt volt, csupa ünnepiesség. Ruhája fehér: a gyász jele.

— A királynő megtért Aálu virágos mezeire, — hajolt meg komoran.

Örjögve ordított föl Antonius. Szíven-szúrta a hír. Aztán visszahanyatlott az üres kőkoporsó szarkofágjára.

— Meghalt? — révedt maga elé.

— Nem bírta el megaláztatását és önkézevel vetett véget életének...

Antonius szavát vette a fájdalom.

— Bátoran halt meg, — jelentette tovább a főpap szárazon. — A te neveddel ajkán... Utolsó szavát felfogtam. Azt üzeni, hogy kövesd...

Antonius fölzokogott.

— Kle — o — pat — ra... — tördelte halkan, — hát itt hagyta! Ezt érdemltem tőled hú szerelmemé?...

A főpap némán távozott. Antonius fölriadt fájdalomból.

— Elbuktunk mind a ketten, a Végzet forgandó szerencsekerekén...

Antonius hirtelen felugrott és szinte kiáltva kérdezte önmagától:

— Mit habozol? A sors elragadta tőled egyetlen biztatódát... Mire vársz még? Átmet a sírkamra áldozóhelyiségébe, ahová Kleopatra heverőágyat vitetett neki. Lótuszvirágai, amiket neki hozott, még el sem hervadtak s ő már nem él...

Szétnézett az aranyvirágos fülhomályban, mely még őrizte a világszép asszony búcsúlatogatásának illatát... aztán fölbontotta ezüstrózsás vértjét és behívta rabszolgáit.

— Hű szolgám, — mondta furcsán, — egyszer megparancsoltam neked: ha úgy követelnél sorsom, őij meg... Te megfogadtad, hogy teljesíted a parancsot... Itt a kardom, szúrj keresztül!... Ha néha rossz voltam hozzád, bocsáss meg!... De most szúrj keresztül, mert magamnak nincs erőm...

A rabszolga átvette a kardot. Antonius szénnyitotta hadiköntösét.

— Octavianusnak üzend meg: arra kérem, bocsásson meg nekem... És a gyermekeim —

Nem folytatta. Várta a halalos döfést.

A rabszolga búcsúzóul kezetsókölt gazdájának, aztán elfordította arcát és fölemelte a kardot...

Hörögés. Csendes jajszó. A rabszolga Antonius lába elé zuhant.

— Nem emelek hadistenre kezét, — mondta elhalón.

Piros rózsák a földön: a szegény rabszolga élete. Antonius megrendülve nézte.

— Jól van, hűséges szolgám, — kiáltott föl aztán. — Megtenni nem merted, de megmutattad, mit kell cselekednem...

A kardjába dőlt. Vergődő teste a heverőágyra hanyatlott.

A rabszolga mégegyszer fölemelte fejét.

— Mentsétek meg! — kiáltotta végső erejéből. — Antonius meghalt!...

Kint, a sziklák közt rejtőző pontusi vitézek felrohantak a sírkamrához és betörték aajtáit.

— Uram! — állták körül megdöbbenve. — Mi van veled?

— Nem halálos, — suttogta Antonius elgyöngyülten, — s a vérzés is eláll!... Végezzetek velem!

Kleopatra egyik tisztje jelent meg a bejáratnál. A pontusiak leengedték a «kegyelmes halál» fegyverét.

— Temesetek Kleopatra mellé, — mosolygott Antonius.

— Kleopatra él! — kiáltotta a tiszt. Antonius felkönyökölt a leopárd-takarón és tört hangon kérdezte:

— El?

— Él! És megparancsolta, hogy titkon vezesselek hozzá a őrtoronyba...

Antonius arcán kigyult az öröm.

— Vigyetek hozzá! — parancsolta ujjongva. — Hadd hűnyjam le szememet az ő ölében...

(Folytatjuk.)

ÚRI TÁRSASÁG

Beszámoló.

A Szent István Akadémia a magyar köz- és társadalmi élet kitünőségei jelenlétében tartotta meg 23. ünnepi ülését. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás tartott klasszikus nivójú előadást.

ANGELO fotoművészeti műterme (IV., Váci-utca 24) a béli szezonban lapunk előfizetőinek kedvezményes áron áll rendelkezésére.

Hímen-Evrek.

Kubinyi Évát, lapunk tisztviselőjét eljegyezte Miklós Géza MAV főoszt. Kolleágius szeretettel gratulálunk az új jegyespárnak. — Mészáros Ibolya pándi kedves előfizetőnket eljegyezte Vincze Mihály, Kecskemét. — Ozv. Kelecsényi Mihályné áll. tanítónő, göböljárási kedves előfizetőnk unokahugát: Gyökemathy Mártát eljegyezte dr. Rigó Béla, Kiskunhalas. — Hild Magda okl. tanítónő, rákosszentmihályi kedves előfizetőnk, Hild László ny. áll. el. isk. igazgató leánya és dr. Zalai Ernő gyűrt cserélt. — Sziijártó Marika mezőberényi kedves előfizetőnket eljegyezte Gulyás András, Alsómihályi. — Horvát Irénke kedves előfizetőnk és Szántó Gyula örök hűséget esküdött a székesfehérvári ref. templomban.

MŰVIRÁG, disztoll, eredeti különleges-ségek, menyasszonyi koszorú és fátyol Grosznál, IV., Sütő-utca 1.

ANGYALKÁK ERKEZÉSE

Bérczes László rk. tanító és neje Kápolnai Margit mezőkövesdi kedves előfizetőnk boldogan jelentik, hogy házasságukat az Eg. fiúgyermekkel áldotta meg, aki a szent kereszttségben a László Kálmán nevet kapta. — Pataky Gábor állomás-felv. és neje, miskolci kedves előfizetőnk örömmel tudatják, hogy Ibolya és Ilona kislányuk mellé a Mindenható még egy kislányt adott, aki a szent kereszttségben a Márta nevet kapta. Keresztszülők: Kiss Gyula és neje, Pataky Rozália. — Zimits Béla banktisztviselő és neje Fuchs Rozália, devceveri kedves előfizetőnk boldogan jelentik, hogy házasságukat a jó Isten kisleánnyával áldotta meg, aki a szent kereszttségben az Anna Mária Rozália nevet kapta. Keresztszülők: Fuchs Mária és Szűcs Ferenc polg. isk. tanár. — Póta József fakereskedő és neje, mezőkövesdi kedves előfizetőnk örömmel tudatják, hogy házasságukat a jó Isten kisleánnyával áldotta meg, aki a szent kereszttségben a Katalin Teréz nevet kapta. Keresztszülők: özv. ifj. Biró Sándorné és Póta Lajos járásbíróági tisztviselő. — Bencze János és neje Gáspár Magda, budapesti kedves előfizetőnk boldogan közlik, hogy kislányuk született, aki a szent kereszttségben a János Antal Rezső nevet kapta. — Szilágyi Lajos és neje kispesti kedves előfizetőnk örömmel tudatják, hogy kislányuk született, aki a szent kereszttségben a Gabriella Anna nevet kapta. Keresztszülők: Szilágyi József és neje.

A közismert SEMLER cég mindennemű finom szövetében ma is nagy a választék.

IN MEMORIAM

Thökölyi késmárki Késmárky Lászlóné nyug. áll. tanítónő Hajdúnánáson elhunyt. — Helyei Gyula lakberendező, kassai kedves előfizetőnk 53 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének.

Rovatvezető: ifj. székasi Sacelláry Györgyné

Malac sütése. A fiatal, megtsíztított malacot szárazra töröljük és kívül-belül besózzuk, így hagyjuk fél óráig. Azután ismét szárazra töröljük, belsejébe egy vizes zsemlyét teszünk, száját szétfeszítve egy almát illesztünk bele. Aki kedveli, tehet a malac hasába majorannát is, meg pár szem köménymagot. A négy lábát szétfeszítve, beletesszük a tepsibe. Fagyos zsírral a malacot bekenjük és jó meleg sütőben lassan sütjük. Nem szabad hirtelen sütni, mert nem lesz puha a húsa és nyers, rágós marad. Fontos, hogy időnként szalonnával kenegessük. Ha jó ropogásra sült, deszkára tesszük és azonnal lecsapjuk a fejét, hogy a felesleges gőz, ami a belsejében van, el távozhasson és nehogy megpuhítsa a ropogásra sült malac bőrét. Az eredeti alakjában rakjuk fel a tálra, természetesen felszeletelve. A fejét kettévágjuk, hogy az ízletes agyvelőhöz könnyen hozzáférhessünk. Piros vagy fehér párolt káposztát adunk mellé és jó sült burgonyát.

Hölgyeim! Le a kötőtűvel

Itt a XX-ik század szenzációja, a szab. „Rapid” kézi kötőkészítők. Munkája kézimunka. Minden kölési minta kölhethő. Néhány óra alatt köthet magának pullover, blúzt, vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ára P 35.— Kérje 13. ismertetőt. **Árutorgalmi Kft., IV., Sütő-utca 2. télelelet 3.**

Gombás borjúhús. Borjúhúsból szép kis szeleteket vágunk. Minden szeletre 2—3 szeletke gombát teszünk, sól, borst és egy szeletke szalonnát. A szalonnát fogpiszkálóval rátűzzük és úgy pároljuk. Tálaláskor kivesszük a fogpiszkálót. Tetszés szerinti körettel tálaljuk.

Savanyú tojásleves. Tojásnagyságú zsírból barna rántást készítünk. Belekeverünk egy evőkanál vágott hagymát, késhegynyi pirospaprikát és 1 és fél liter vízzel eresztjük fel. Egy habérlevelet, sól és ízlés szerint ecetet öntünk bele. Ha jól felforrt, óvatosan beleütünk személynként 1—2 tojást, de vigyázva, hogy a tojás szét ne fusson. Ha a tojás fehérje is megkeményedett, tálra szedjük a tojásokat, a levébe tejjel öntünk és ráöntjük a tálán lévő tojásokra.

Gesztenyekrémléves. Három dkg vajban pirított reszelt sárgarépát, finomra vágott petrezselyemzöldet, cellert apróra vágva, 10 dkg borjúhúst párolva, 10—12 drb főtt gesztenyét szítán áttörünk, a párolthúsos zöldséggel jól elkeverjük és kevés vajjal világos rántást készítve, a húsos keveréket beletesszük, feleresztjük csont- vagy húslével, de vízzel is lehet. A leveses tálban elkeverünk 1—2 tojás sárgáját kevés tejjel, ráöntjük a levest, elkeverjük és tálaljuk. Gyermeknek nagyon egészséges és tápláló leves.

Kocsonya formában. Kocsonyát készítenk sertéshúsból, borkéből, sertéskörömből, fejhúsból, filéből és farkából. Ne túlsok vizet töltsünk rá, mert akkor nem fagy meg. Fűszerezünk és ha jó puhára megfőtt, szedjük ki deszkára, a húst vigyázva lefejtjük a csontokról és darabokra vágjuk. Tetszés szerinti formát kivizesszünk. Kevés kocsonyalevet töltünk bele, rakunk bele a húsból egy sort, tesszünk rá kemény tojászeleteket, uborka szeleteket. Azután újból húst, stb., míg a forma megtelik. Kezünkkel kicsit lenyomjuk, vagy kanállal lapítjuk le és rátöltünk kocsonyalevet. Hideg kamrában állítjuk, míg megfagy. Tálaláskor tálra borítjuk és eklával, uborka szeletekkel díszítjük. Nagyon alkalmas és hatásos hideg vacsorákra, lüffé asztalra. Bármilyen kuglóf, vagy gerinc formában fagyasztathatjuk.

Káposztaleves. Savanyúkáposztának a lezsírt levét, ha nagyon savanyú, vízzel hígítjuk és fazékban felforraltjuk. Vékony paprikás barna rántást készítünk apróra vágott vöröshagymával. Ha a leves jól forr, tetszés szerint vágunk bele füstölt kolbászkarikákat és tálalás előtt 2—3 evőkanál tejfelt keverünk bele.

Gombás darált szellet. Veszünk borjúvagy disznóhúst és megdaráljuk. Fél kg. húshoz 3 evőkanál lisztet teszünk, megsózzuk, összegyúrjuk, lapos szeleteket formálva belőle, tejéjére vágalt hagymát és petrezselymet teszünk és zsírban mindkét oldalán hirtelen sütjük. Azután a felesleges zsírt leöntjük róla, csak keveset hagyunk rajta. A húst újból az edénybe rakjuk, kevés vizet öntünk rá, valamint 10 dkg apróra vágott gombát és kevés paprikát adva hozzátesszük, pároljuk, míg a hús puha lesz és a leve elfő. Ekkor 3 kanál tejfelt teszünk bele. Tejjel nélkül is jó.

Töltött kel rántva. A kelleveleket sósvízben megfőzzük. Tetszés szerinti húsból vágdalékokat készítünk, vagy húsdarállón daráljuk. A darált húst a megfőtt levelekbe burkoljuk, hogy kis hengeralakokat kapjunk belőle. Minden kis úgynevezett krotettel tojásba, szitált morzsába forgatunk és jó forró zsírban kisütjük. Burgonyapürét adunk mellé.

Tésztareceptek

Tejpuncs. Kiltűnő, sokáig eltartható svéd tejpuncsot készíthetünk a következő módon: 325 gramm cukrot 2 citrom levét és finoman lehámozott héját, 1 üveg forró tejet, 1 üveg forró vizet, kevés vaníliát, 1 üveg arrakot és egyharmad reszelt szerecsendiót, az itt leírt sorrendben fazékba töltünk és éjen át állni hagyjuk. Ha a folyadék összefutott, tiszta flanelruhán át-szűrjük és üvegbe töltve hidegen tálaljuk.

Narancstorta. 8 tojás sárgáját, 25 dkg cukorral kikeverünk, 25 dkg tisztított, darált mandulát, vagy fele prézli is lehet és 8 tojás kemény habját, 1 egész narancs levét és a héját belesereszelve összekeverjük. Krém: 2 tojás sárgáját, 10 dkg cukrot, 1 narancs levét és héját sűrűre főzzük, átpasszifrozzuk, 20 dkg vaját habosra keverünk és hozzá adjuk.

Csokoládétekeres. 2 szelet puhított csokoládét 5 tojás sárgájával és 10 dkg cukorral elkeverünk, ha jó habos, 4 tojás habját, 7 dkg darált mandulát és 4 dkg lisztet adunk bele. Újnyi vastagra sütjük, barackkízzel megkenve melegen összesodor-

Beretvás pasztilla fejfájás ellen

juk. Felszeleteljük és minden szeletet külön forró csokoládémázba mártunk, de lehet úgyis, hogy az összesodort tekersect kenjük meg.

Narancslepény. 6 tojás fehérjét 14 dkg cukorral habosra keverünk, hozzáadunk 14 dkg habosra kevert vaját, 14 dkg apróra vágott cukrozott narancshéjat, 14 dkg tisztított, apróra felvágott mandulát, 3 dkg mazsolát, fél kis narancs reszelt héját és 14 dkg lisztet, amit mindig apránként adunk bele. Vajazott, lisztezett tepsiben sütjük és tetszés szerinti kockára vágjuk fel. Melegen meghintjük vaníliás cukorral.

Mákoslepény. 17 dkg lisztből, 14 dkg vajjal, 7 dkg cukorral, 2 tojás sárgájával, kevés tejszínnel tésztát gyúrunk. A tésztát két részre osztjuk. Az egyik felét a tésztának megszűjtjük, rákenjük a kihűtött mák-tölteléket, ráhelyezzük a másik tésztalapot, tojással megkenjük és teljesen megsütjük. Töltelék: 30 dkg darált mákot fél liter tejben, 12 dkg cukorral, 8 dkg mazsolával, 4 dkg citromáddal, fél citrom reszelt héjával, 1 szelet csokoládéval, 1 evőkanál barackkivél jó sűrű péppé főzünk. Ha a töltelék kihűlt, a tésztát megkenjük vele.

Rigó Jancsi. 6 tojás sárgáját, 6 evőkanál cukorral jól kikeverünk, de legalább 20—25 percig kell keverni, hogy nagyon habos legyen. 6 tojás habját (nagyon kemény legyen a hab) hozzá keverünk, 2 szelet reszelt csokoládét és 3 evőkanál sima lisztet. Akkorá tepsibe tessük, amiben 1 cm vastagságú lapot süthetünk. A tepsit vajazzuk és lisztezzük. Két lapot sütünk belőle. Az egyik lapot, ha kihűlt, csokoládé mázzal vonjuk be. A másik lapot megkenjük a következő krémmel: 10 dkg porcukrot jól összekeverünk ízlés szerinti vaníliás cukorral, 5 deci keményre vert tejszínnel és könnyedén belekeverünk 4 dkg kakaóport. A lapot megkenjük a krémmel és tetszés szerinti nagy négyzeteket vágunk belőle, azután felvágjuk ugyanakkora négyzetekre a csokoládémázzal bevont lapot és ügyesen ráillesztjük a krémes lap tetejére.

É T R E N D

1940 január 1-től január 10-ig

- HÉTFŐ: Ebéd:** savanyú malaclevés, sültmalac párolt piroskáposztával, sültburgonya, csörög-fánk. **Vasora:** hideg malacsült, töltött tojás, sajt, uborka, dobstorta.
- KEDD: Ebéd:** hamisúsléves daragalskával, seris darált húsgöngyöcska, paradicsomos burgonya, barátfüle. **Vasora:** karfiol vajasmorzszával, sült alma.
- SZERDA: Ebéd:** burgonyaleves, lencsefőzelék, pároltrostélyos, diós kifli. **Vasora:** dérlől főzelék, rántott párizsi, tejsze rizs csokoládéval.
- CSTÖRTÖK: Ebéd:** gombaleves, sárgaborsófőzelék, vegyes hurka, ízes bukta. **Vasora:** burgonyalángos, tepertő, gyümölcs.
- PÉNTEK: Ebéd:** paradicsomleves, paprikás-gomba rizzsel, töltött alma. **Vasora:** sajtos csőszta, mézes sültgöngyöcska.
- SZOMBAT: Ebéd:** csontleves, kelkáposztafőzelék, füstölt oldalas, vánkösztöcske. **Vasora:** meleg töltött-tojás, alma.
- VASÁRNAP: Ebéd:** kacsa apróleves, sültkacsa, celler- és burgonyasaláta, karfiol, cseztényerpár. **Vasora:** dérlől hideg sült, befőtt.
- HÉTFŐ: Ebéd:** gulyásleves csipetkével, burgonyával, almáslépeny. **Vasora:** füstölt sertésnyelv, torma, burgonyapüré, otyatorta.
- KEDD: Ebéd:** borsópöréleves, tejes paprikás borjuszlet, tojásosgulácska, túrosgombóc. **Vasora:** darált savanyútöltő, zsemlyegombóccal.
- SZERDA: Ebéd:** májriszleves, székelykáposzta, csúsztatott palacsinta. **Vasora:** kocsonya céklával, alma, dió.

Fej-

és derékfájás, idegesség, emelékenység, tisztátalan teint gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a **DARMOL**

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

BÁNATLEVELEK. Az érzések bilincsei között vergődik, a lelke s ijedten kérdezi, hiábavaló volt kétségbeesett erőfeszítése, nem tud menekülni börtönéből? Szánalmas e kérdés, mert gyöngesége állította a látszólag kikerülhetetlen dilemma elé. Elvisekelhetetlen súlytal nehezedik rá a csüggedés és nem érez erőt magában a küzdésre. Zsibbadt boldogtalanságában a hiábavaló jószág és a feloldhatatlan szenvedés gránitsziklája alatt összeroncsolt szívvel, egy szikrányi életigenléssel keresi a kezét, aki megmentené és visszadná hitét. Most látja, hogy milyen megfeszítő gondolattal, milyen zavaros esettel fordította el a „jó barátot“ az anyától a gyermeke szívéig. Először meghasonlást szított a hitvestársak között s azután a szeretet álarcaiban a gyermeke közelébe férközött s annak a tisztá, gyönyörűn lelkét mérgette meg. És Ön még ekkor is bizott benne, hitt álmodni jöndulatot mutató részvétének, vigasztalásának, mikor már minden öszezodt, a probléma átkos szerzőjét még mindig nem ismerte. Csak a véletlen, vagy nem is a véletlen, hanem az örök Igazság leplezte le. Ennyi hamiság és gonoszság összetörte, a tehetetlenség megrendítette. Nem tud magához térni, nem tud harcolni — halljuk zokogó sírását s könnyein keresztül érezzük a feldúlt lelkében lejátszódott dráma meg-rázó részleteit. Megalázottsága a mi szemünkben felmagasztalja és hisszük, hogy nem vesztette el a csatát. A bánattól sápadt arcát bűnbánatukban megalázkodva és a szívükben bocsánatát esdően csókolják meg azok, akik nem Önnek hittek, nem Önt kérdezték meg, mielőtt írték volna. Főlösteles lesz ez a győzelem, mert a feleség és az édesanya ártatlanul meghurcolt becsületének fényköréből elkullog a gonoszság. Az Ön szenvedése a mártírokéhoz hasonló s az Istennek kedves, amikor megpróbálta és igaznak találta. Nyíljon ki szívében a szeretet, meq-becsődts és békesség virága, hogy szívére ölelhesse azokat, akik miatt annyit szenvedett.

Kedves olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk azt a két filc-rátétes, magyaros diván-párnát, melyet a múlt év december 10-i számunkban a 4. és a 7. oldalon mutatunk be. Ezek a párnák készen is megrendelhetők a MUL kézimunkaboltjában (VI., Teréz-körút 6.). A matyófej-mintás párna ára teljesen készen P 21.—. Csak az első lapja készen P 12.—, hátlappal együtt P 16.50. — A virágmintás, szintén filc-rátétes párna teljesen készen P 20.—. Csak az első lapja P 12.—, hátlappal együtt P 16.50.

ARY. Szíve meleg, lelke ideálizmussal tele. Keresi a jót és a szépet. Készen áll arra, hogy «e csúf világ marta-léka maradjon, nincs menekvés. Versei ebből a szépséget, jószágot áhító talajból nőttek ki. Sajnos, erőtleneek. A szavak kopottak, kényeseredetten bukdaécsolnak, nem vet rájuk fényt a világitó gondolat. Reméljük, hogy tud fejlődni.

T. G. Sajnálattunkra, versét nem közölhetjük. Az ünnepi számunk már nyomás alatt volt, amikor verse érkezett. **BŐSKE. Van ötlet és eredetiség a verseiben, de kissé felületes. Ön is felismeri és több gondnal igyekezze átcsiszolni.**

„Magányos“ jellegre küldött sok választ nagyon köszönöm. Nagyon meg vagyok elégedve a választottal. „Magányos.“

Rheuma, köszvény ellen, idegfájdalmaknál, fejfájásnál, tag- és ízületi fájdalmaknál gyorsan és biztonságosan hatnak a Togat-tabletták. Orvosok ezrei ajánlják a Togat-t, tehát Ön is bizalommal vásárolhatja. Tegyen még ma egy kísérletet. Kérje kifejezetten a kiváló hatású Togat-t. Teljesen ártalmatlan. Minden gyógyszerárban. P 1.60.

SZIGETVÁR. A hiányos adatok miatt — sajnálatunkra — nem áll módunkban a kérdésit lakcímét megtudni. Gyógykezelése helyén szíveskedjék érdeklődni, ott talán be van jegyezve a lakcíme. A fővárosi bejelentőhivatalban is csak úgy tudhatja meg a címét, ha a pontos név mellé bejeltenti a születési adatait is. Ennek hiányában kívánsága nem teljesíthető.

Tanácsaltn. Abba ne hagyja a megkezdett tanulmányait. Akármilyen nehezen, de végig kell küzdeni a még hátralevő két esztendő. Azután leveheti a terhet édesanyja válláról. Az a legfontosabb, hogy ügyes munkaerővé képezze magát, mert könnyebben boldogulhat. Szabadidejében

Takarékos háziasszony

gázzal főz, süt, fűt, hűt!

Ha tűzhelyén kívül vízmelegítésre, fűtésre, vagy hűtésre is gázt használ — szobánként havi 20 m³-en felül —

a „takarékgáz“ 40%-kal olcsóbb: köbméterenként csak 12 fillér

Az itt következő néhány szám biztosan meggyőzi önt is arról, hogy a háztartás olcsó tüzelőanyaga a GÁZ

	Fillér
Egy négytagú család főzési költsége naponta kb.	20
Egy liter víz felforraltása ..	1.2
Egy órai vasolás	4—5
A gázhűtőszekrény 24 órai üzemeltetése a külső hőmérséklettől függően ..	8—12
Egy fürdő készítése (100—150 liter fürdővíz)	12—18
Egy mosdóshoz szükséges melegvíz (10—15 liter) ...	1.2—1.8
Félórás fürdőszoba-fűtés ..	6—8

Használjon takarékgázt!

Felvilágosítsa és tanácsadja a Gázművek Városi Irodájában:

VII., Rákóczi-ut 18. I., Alagút-utca 3. Főzöbemutató előadások a gáz takarékos használatáról minden kedden és pénteken d. u. 5 órakor a Gázművek VI., Vilmos császár-ut 3. I. emeleti bemutató-termeiben.

Svájci

Karóra

Lakásóra

Ébresztőóra

Szinkronóra

órák

ÓRAGYÁR

Kossuth
Lajos-u.

5

esetleg kézimunkával — ha ért hozzá —, valami szerény keresetre tehet szert. Ne töprengjen, ne vesztse el a munkakedvét, mert ezzel nem segít, ellenkezőleg, megzavarja önmagát a folytonos tervezésekkel, amiknek nincs életrevaló alapjuk. Fejezze be, amihez hozzáfogott. Nem hiszünk, hogy édesanyja tudna az Ön új terveiről, amik zavarosan kavargóznak a fejében és nincs reálitásuk. A hiábavaló kapkodással idegesíti önmagát és elvonja a gondolatát a munkától, ami mind a tanulás rovására megy. Kitaró szorgalommal éri el a célját, de a tanulás idejét nem áll módjában megrövidíteni.

HÖLGYEK JELSAVA:

Minden divatujdonságot megtalálhatunk

Klein Antal

divatházában, Király-utca 49.

Olcsó árusító szaküzlet!

Cs. I. Meghatottan néztük a rég látott kedves tájakat meglevenítő képét. Régi melódiák zuhataga borította el a lelkiinket. Érdekel minden, amit onnan hallunk, abból a szűkített világból, amelytől soha-soha el nem szakadtunk. Ott a gyökerünk. Az ág messzire elhajolhatott, gyümölcsöt is máshol terem, de az erőt, a reménységet onnan vesszük. Köszöntjük szeretettel és örülnénk, ha többször írna részletesen körülményeiről, életmódjáról.

SZ. S. Első kérdésére levélben válaszoltunk, hogy ne várakoztassuk meg. Megkapta? Köszönjük a rejtvénytervcit. Át-néztük, elfogadható volna, azonban lapunknak van állandó rejtvénykészítője, akinek munkáját nem mellőzhetjük. A harmadik kívánságát teljesítettük. Minden bizonnyal a kívánt eredménnyel fog járni. Nagyon örülünk, hogy a küldött könyvet szeretettel fogadta. Nem kell jó szórakozást kívánnunk Önnek, mert akinek ez a könyv birtokában van, annak biztosítva van a szórakozása.

Zörgő kelengye fogalom!

„LYCISTA” jelígre levél van a szerkesztőségünkben. Szíveskedjék címét közölni, hogy a levelet eljuttathassuk.

Tanácsot kérnek

Kedves olvasótársaim közül ki volna szíves segítségemre lenni egy kifogástalan német nyelvtudással rendelkező, szolid, nem nagy igényű fiatal leány ajánlásával. Szíveségüket hálásan köszönöm. Leveleket „Tanító” jelígre kiadói hivatalba kérek.

KEDVES OLVASÓTÁRSNŐIM közül ki volna szíves átengedni a Magyar Nők Lapja folyó évi január 20. és február 20. számát. Az árat megküldöm. Ez a két szám hiányzik az évfolyamból és most,

amikor bekötöttem, szeretném pótolni. A lapokat a kiadóba kérem küldeni: „Öz. Cz. F.-né” jelígre.

Kedves lányok! Melyikötök levelezne 16 éves, sportot, táncot, zenét kedvelő, négy polgári végzett leánnyal? Minél előbb írjatok! Fényképeket is küldjétek. Leveleiteket szeretettel várja Széll Sárika, Hajdú-böszörmény, Horthy Miklós-u. 48.

APRÓHIRDETÉSEK

Bundák, rókák, alakítások Kóky Endre szücs-mesterrel, V., Vilmos császár-út 10. Tel. 386—784.

Budapestre érkező úri személyeknek szép, kényelmes lakásban 2 pengőért megszállás. Főjegyző: Orczy-út 40. I. 10.

Zongorát vagy pianót azonnal készpénzfizetéssel sűrűsönnék. Tel: 139—503. Zongora-terem.

Budapestre érkezőknek „Úri otthon” nyujtok 2 pengőért. Hajdúné. ny. MÁV főintéző neje, Erzsébet-körút 2. III. 19. Emke-ház. Lift. T. 132—900

LAKÁSÁBAN, ÜZLETÉBEN, MŰHELYÉBEN DÍJTALANUL MEGVIZSGÁLJUK,

jó-e,
célszerű-e,
gazdaságos-e

VILÁGÍTÁSI BERENDEZÉSE.

Világítási
tanácsadó-szolgálatunk
b. kívánságára a helyszínen, vagyis

lakásában,
üzletében,
műhelyében

felvilágosítást, tanácsot ad világításának korszerűsítésére, javítására. Helyszíni tanácsadás igénylését akár telefonon, akár levélben, vagy személyesen bemutatónkban kérjük bejelenteni.

Bemutatóink:

II., Margit-körút 15. Telefon: 156-100
IV., Eskü-út 5. szám. Telefon: 186—810
V., Honvéd-utca 22. Telefon: 292-250
V., Váci-út 74. Telefon: 290-400
VIII., Baross-tér 2. Telefon: 138-588
IX., Terenc-körút 9. Telefon: 146-430

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS ELEKTROMOS MŰVEI

Jól világított lakás kellemes otthon!
Jól világított üzlet, kirakat vásárlót
szerez!

Jó világítás
fokozza a munkateljesítményt!

Legmodernebb szabás, varrás, fehérenműszabászat, mestervizsga. Elit-szalón, Erzsébet-körút 46.

Zongorák, pianók előlegnélküli Húspengős részleire 350 pengőért, legolcsóbban Fenyőné zongoratermében: Erzsébet-körút huszonhat. Bér-zongorák esoda olcsón!

Hajszálakat, szemölcsöket, szépséghibákat végleges, nyomtalanul, garanciával eltávolít Kovács kosmetika. Tanítványképzés. Ingyen tanácsadás. Postai szétküldés. Tervező-körút 1/c.

Rövid feleke gyakorló-zongora kettőszáz, külföldi négy száz. Ehrbar gyönyörű hangú ötszáz pengő. Garantáltan jókban. Zongorák, pianók feltűnően olcsón. Tisztviselőknök előlegnélküli legcsekélyebb részleire: Rákóczi-út ötven, Zongora-terem, Erzsébet-körút sarak.

ZÁLOGJEGYÉRT. ékszerért, fogaranyért, szőnyegért sok pénzű fizetek. Baross önkormányzat, VIII., Baross-utca 83. szám. Telefonáljon: 134—770

Hajszálakat, szemölcsök végleges eltávolítása, modern szépségápolás, tanítványok kiképzése, vitéz Gallai Gábor Nándorné, VI., Andrassy-út 53. II. 8. Kosmetikai intézet.

József-körút 65. Grimm József aranyéremmel kitüntetett zongorakészítő. Zongorák, pianók legolcsóbban, részleire, garanciával.

Negyedéves zeneakadémista zongorakorrepetálást olcsón vállal. Szíves megkereséseket a lap kiadói hivatalába „Szatmári” jelígre kér.

Divatszalon legszebb kivitelben készült angol és francia ruhák, kosztümök, estélyi és menyasszonyi ruhák, méltányos áron. Legmodernebb szabást és varrást tanít: Kovács Mihályné. Tervező-körút 15. (Andrassy-út sarak) IV. 35.

Perzshanda, magas alakra, kifogástalan állapotban, privátan eladó. Cím: Szinyei Merse u. 16. I. 2.

Átadó úrnök részére kis üzem, fénjhezmenés miatt. Leveleket „Biztos jövő” jelígre kiadóba kérek.

Pestre érkező családok számára úri otthon nyujtok. Dolákné. IV., Ferenciek-tere 7. II. 5.

Hatezeröt száz pengő évi nyugdíjjal pestmelletti Gyönyörű villaotthonnal, magasrangú, egyetemi diplomás, katolikus, állami főtisztviselő feleségül venne nyugdíjjogos orvosnöt, gyógyszerésznöt, tanárnöt, tanítónöt, tisztviselőnöt, vagy tiszónöt-ezer készpénzzel egyenértékű ingatlanl keresetny öröklényt, gyermektelen özvegyt negyven kettőt. Kimerítő önismertést „Gyöngédelekü, házias” jelígre kiadóba kérek.

Csillárüdülök egész évben nyitva. Gyönyörű hegyvidék, kényelmes kastélyszobák, zárt folyosók, prima kozt, olcsó panzió. Prospektus. Csillárüdülök, Mátraszöllös.

Németül jól beszélök szobalányt, fizetési igény megjelölésével, keres Juhász Istvánné. Ajka, Veszprém megye.

Intelligens, komoly, megbízható, egészséges, főzni tudök, minden munkát tisztán elvégöz fiatal nök keresök három személyhez. január elsejére. Levélbel ajánlatot kér: Erdélyi Emilné, Budapest, VI., Izabella-utca 68/b.

Pusztára keresök, lehetőleg német anyanyelvök, katolikus, lelkiismeretes jobb leányt, hat kis gyermek mellé. A legkisebb öjszülöt. Gyermeklány sejtéségül van. Fizetés harminc pengő, teljes elátás. Dr. Kacsokicsné, Gamás.

Zongorahangolós, javítás, harmóniumkészítés, javítás legújanyosabban. Szieber, Budapest, II., Török-utca 6.

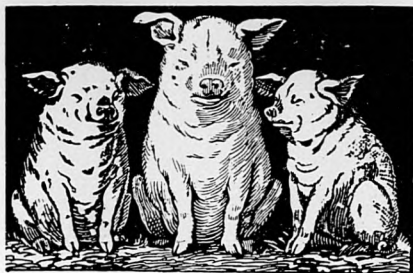
Cigányoson, kotta nélkül zongorázní leggyorsabban megvanulhat: II., Margit-körút 8. zongoratanítónónél.

Megbízható, szerényigényű fehérenmök javítónök keresök, aki a szükséges javításokat otthonában elvégöz. Leveleket „Tisztviselőnök” jelígre a kiadóba kérek.

Felölök szerkesztök és kiadó: Papp Jenök.

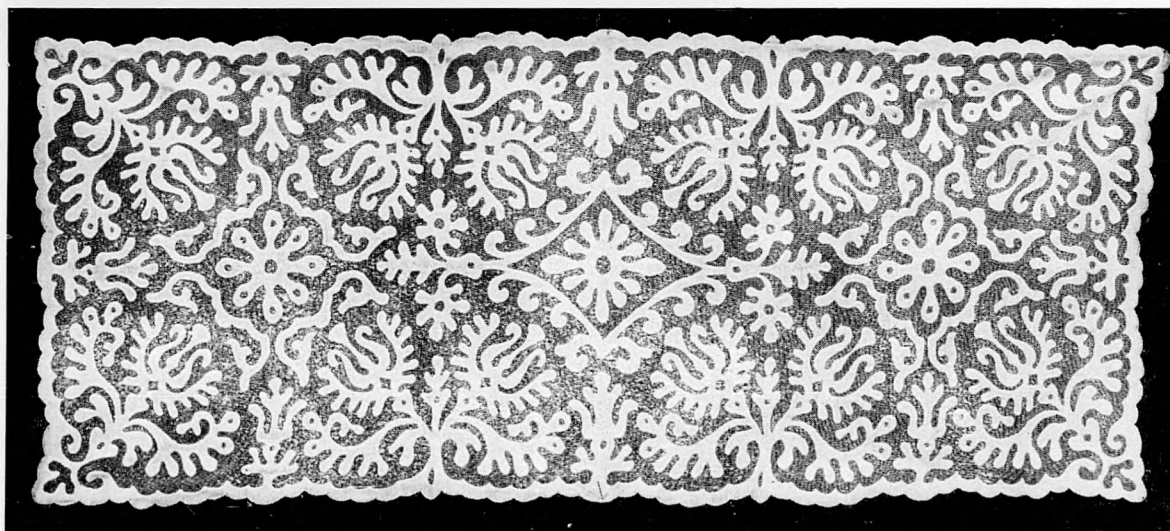
Kéziratokat, kiséket, fényképeket nem adunk vissza és nem öröznök meg. A lap cikkeinek és képeinek átvétele és leközése tilos. A Magyar Nök Lapját nyomta a Hungaria Hirlapnyomda R.-T. Budapest, V., Vilmos császár-út 34. szám. 2264,39.

Felölök: vitéz Bánök Lehel igazgató.

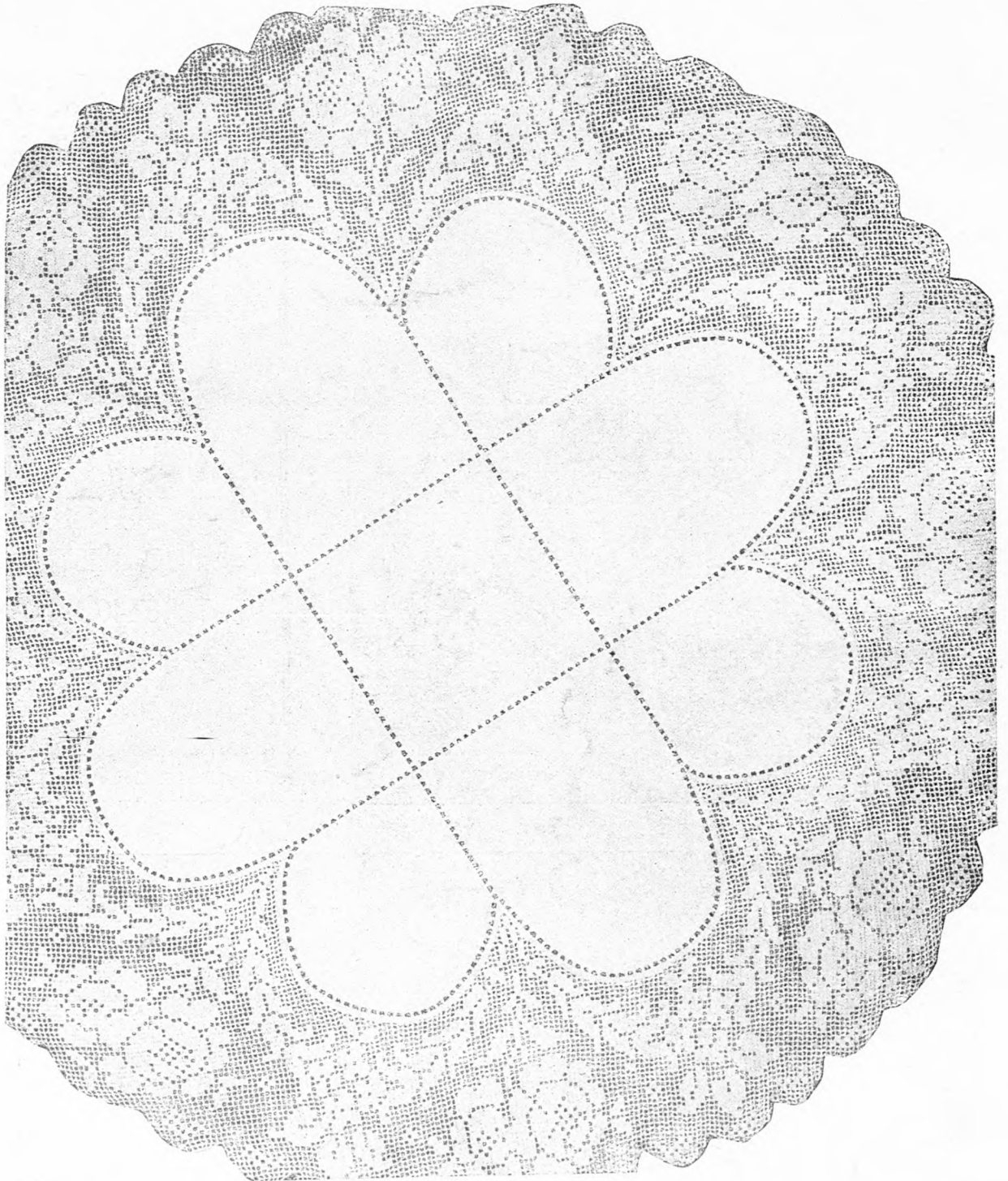

BOLDOG
ÚJ ESZTENDŐT
KÍVÁN
A
„MUL”
KÉZIMUNKABOLT
SZEMÉLYZETE
BUDAPEST,
VI., TERÉZ-KÖRÚT 6
TELEFON:
12-13-19

Díszes asztalterítő. Beszerezhető a MUL
Kézimunkaboltjában (VI., Teréz-körút 6. sz.)

Magyar Nők Lapja

Asztalterítő, a szélénhorgolt vagy rececsipke diszitással. Nagytott mintája es a terítő készen is megrendelhető a MUL kezimunkaboltjában